Utfordrings- og mulighetsbilde 2027-2030

Hitra formannskap

20. oktober 2026

Hitra
når du vil

OPPLEVE HØSTE LEVE SMAKE SKAPE

Handlings- og økonomiplan (HØP) 2027-2030
Planlagt politisk prosess og behandling

- **20. oktober:** *Oppstart politisk budsjettprosess med presentasjon av utfordrings- og mulighetsbilde og de økonomiske forutsetningene.*
- **10. november:** 1.gangsbehandling i Hitra FSK med presentasjon av KD`s forslag til HØP2027-2030
- **11. november-25. november:** Høringsperiode med bl.a. behandling i utvalg og råd
- **3. desember:** 2.gangsbehandling HØP i Hitra FSK
- **10. desember:** Sluttbehandling HØP i Hitra KST

Agenda

- **Statsbudsjett 2027 –** inntekter/forutsetninger
- **Utfordrings- og mulighetsrom:** *kommunalområdene*
- **Utfordrings- og mulighetsrom:** *økonomi*

Økonomiske forutsetninger

Statsbudsjett 2027

Hitra FSK, 20. oktober 2026

Hitra
når du vil

OPPLEVE HØSTE LEVE SMAKE SKAPE

Statsbudsjett 2027

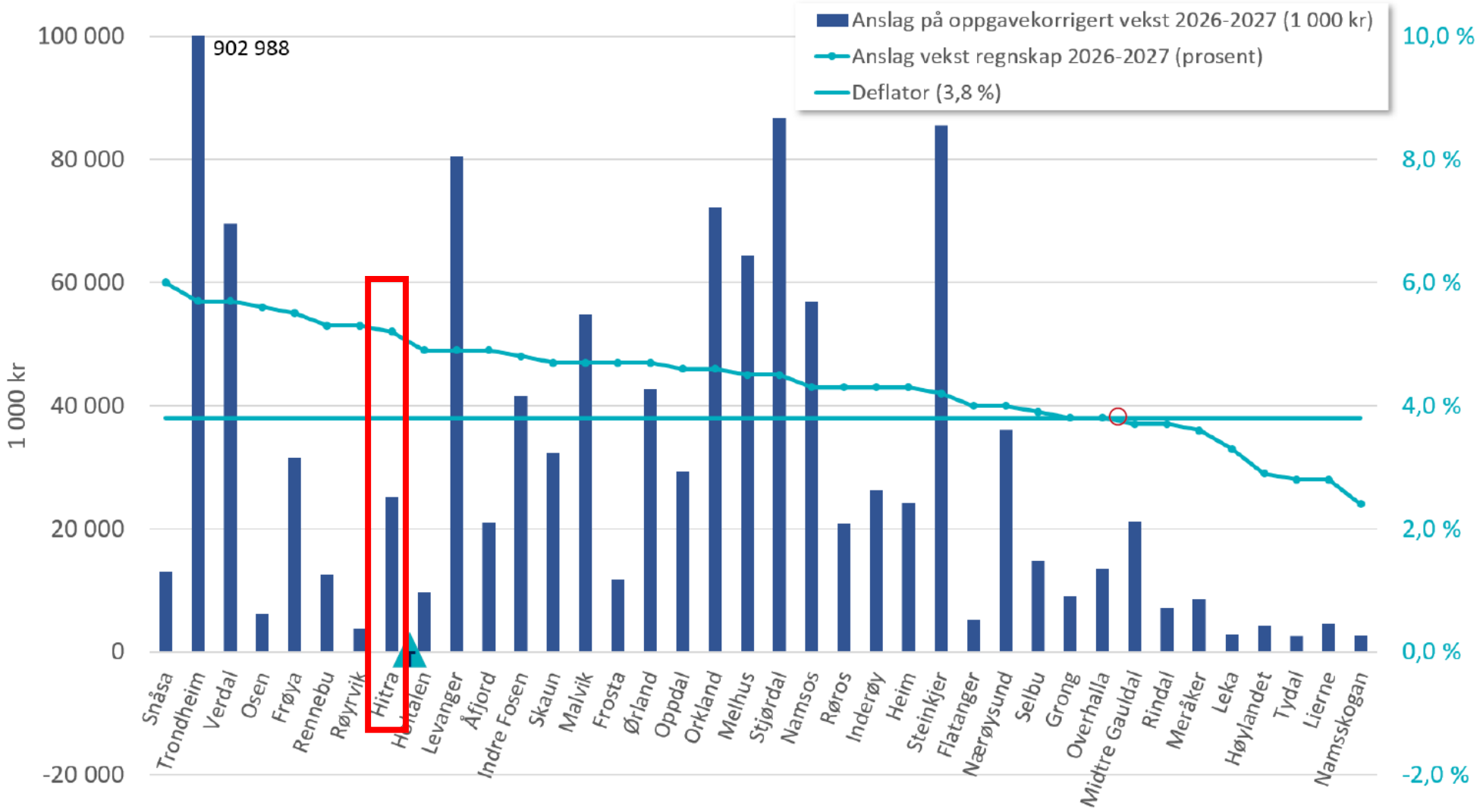
Overordnet

- Vekst i frie inntekter til kommunene med 2,6 milliarder (brutto). Fratrukket merkostnader demografi: kr 400 mill. (økt handlingsrom). **For Hitra sin del: ca. kr 400 000.**
- Lønns- og prisvekst (deflator) anslag: **deflator 3,8 %,** hvorav 4,0 % i lønnsvekst (4,5 % inkl. pensjonskostnader) og 2,9 % i prisvekst.
- Økning i kommunal inntektsskatt («skattøren») fra 11,35 % til 13,40 % (mål om at 40 % av kommunens skatteinngang skal utgjøre 40 % av samlede inntekter).

Rammetilskuddet – endringer av betydning for Hitra kommune (utdrag)

- Delkostnadsnøkkel barnehage: *Uendret foreldrebetaling* (økning med 126 mill.)
- *Økt andel basistilskudd* fastleger. Økning i rammetilskuddet med kr 155 mill.
- Øremerket tilskudd til *svømmeopplæring* for nyankomne minoritetsspråklige elever avvikles. Økning med kr 20 mill.
- Plikt til å tilby *leksehjelp 1.-4. klasse* avvikles fra 01.08.27. Reduksjon med kr 350 mill.
- Nye ordninger for *frivillige kommunesammenslåinger.* Innbyggertilskuddet redusert med 70 mill.
- *Digitalisering av plan- og byggesaksprosessene* er anslått å gi innsparinger. Innbyggertilskudd redusert med kr 3,8 mill.

Anslag på vekst i frie inntekter 2026-2027

Anslag vekst i frie inntekter - Trøndelag

Kommune	Anslag på frie inntekter 2027	Anslag på oppgavekorrigert vekst 2026-2027	Anslag vekst regnskap 2026-2027
	(1 000 kr)	*(1 000 kr)*	*(prosent)*
	3	4	5
5001 Trondheim	16 663 354	902 988	5,7
5006 Steinkjer	2 103 868	85 488	4,2
5007 Namsos	1 395 462	56 919	4,3
5014 Frøya	605 374	31 459	5,5
5020 Osen	115 297	6 106	5,6
5021 Oppdal	659 409	29 291	4,6
5022 Rennebu	250 464	12 576	5,3
5025 Røros	506 482	20 912	4,3
5026 Holtålen	206 456	9 587	4,9
5027 Midtre Gauldal	587 022	21 155	3,7
5028 Melhus	1 489 449	64 411	4,5
5029 Skaun	722 714	32 317	4,7
5031 Malvik	1 226 004	54 768	4,7
5032 Selbu	390 731	14 771	3,9
5033 Tydal	96 143	2 634	2,8
5034 Meråker	245 483	8 586	3,6
5035 Stjørdal	2 027 720	86 763	4,5
5036 Frosta	258 637	11 707	4,7
5037 Levanger	1 721 258	80 505	4,9

Kommune	Anslag på frie inntekter 2027	Anslag på oppgavekorrigert vekst 2026-2027	Anslag vekst regnskap 2026-2027
	(1 000 kr)	*(1 000 kr)*	*(prosent)*
	3	4	5
5038 Verdal	1 298 036	69 606	5,7
5041 Snåsa	229 051	13 007	6,0
5042 Lierne	163 980	4 542	2,8
5043 Røyrvik	76 180	3 815	5,3
5044 Namsskogan	117 939	2 755	2,4
5045 Grong	246 615	9 033	3,8
5046 Høylandet	149 977	4 228	2,9
5047 Overhalla	375 640	13 593	3,8
5049 Flatanger	134 818	5 216	4,0
5052 Leka	87 273	2 810	3,3
5053 Inderøy	642 295	26 297	4,3
5054 Indre Fosen	911 605	41 599	4,8
5055 Heim	588 779	24 118	4,3
5056 Hitra	513 272	25 151	5,2
5057 Ørland	961 277	42 792	4,7
5058 Åfjord	450 995	21 050	4,9
5059 Orkland	1 640 731	72 178	4,6
5060 Nærøysund	936 290	36 108	4,0
5061 Rindal	197 210	7 106	3,7

Hitra kommunes frie inntekter består av….

41 %

- **Skatteinntekter** (skatt på formue og inntekt)
- **Rammetilskudd** fra staten:
  - Innbyggertilskudd (ca. 72 %).
  - Utgiftsutjevning (ca.13 %).
  - Inntektsutjevning (ca. 6 %)
  - Saker med særskilt fordeling (ca. 3 %)
  - Regionalpolitiske og skjønnsmessige tilskudd (ca. 4 %)

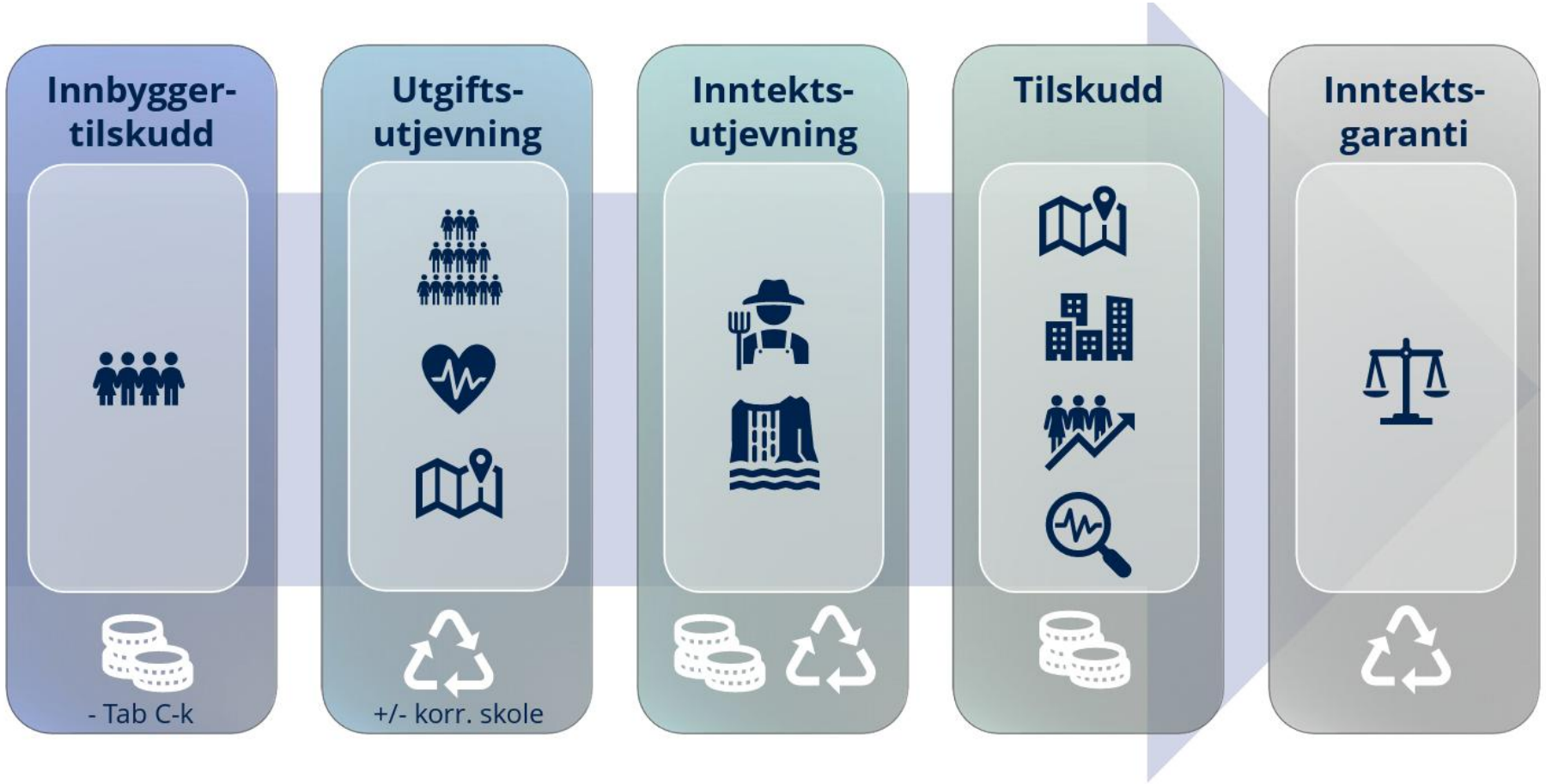
50 %

- I tillegg: **Særinntekter** som eiendomsskatt, havbruksfond, prod.avgift vindkraft

9 %

De frie inntektene består av ca. 71 % av alle kommunens inntekter. Øvrige inntekter er bundne inntekter som f.eks. brukerbetalinger (selvkost), øremerkede tilskudd eller lignende.

Elementer i *rammetilskuddet*

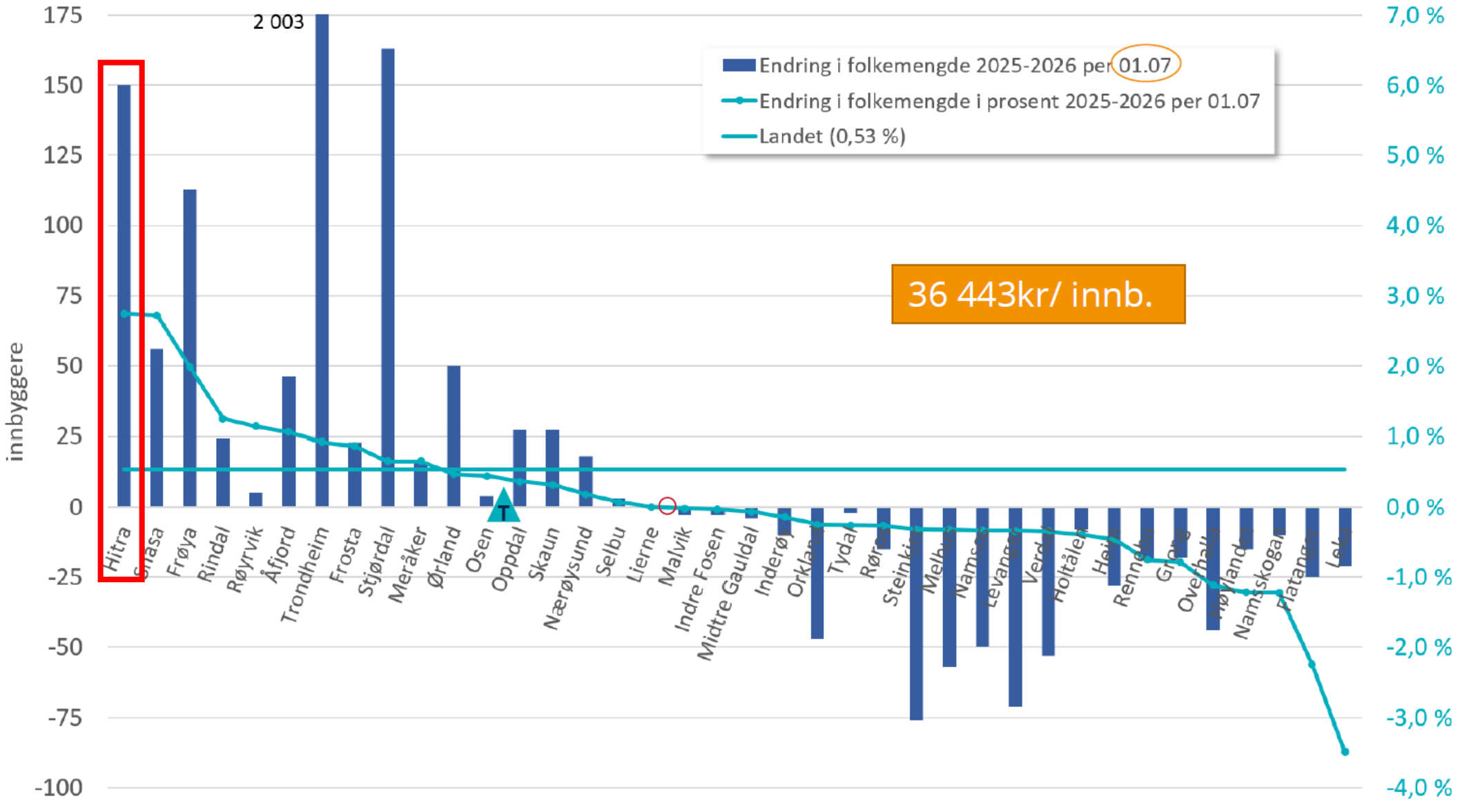

Innbyggertilskudd

- Fast beløp pr. innbygger: kr 36 443 i 2027.
- Bygger på folketall pr. 01.07.2026.
- Utgjør ca. 72 % av rammetilskuddet til kommunen
- **Hitra 2027: kr 205,0 mill.**

Innbyggertilskudd

Utgiftsutjevningen

Formål:

Kompensere kommuner for ufrivillige og ulikheter i kostnader som følge av f.eks. geografi, egenskaper i befolkning osv. for at alle innbyggere får et likeverdig tilbud.

- Bygger bl.a. på folketall pr. 01.07.2026, men også andre kilder (regnskap 25)
- Utgjør ca. 13 % av rammetilskuddet til kommunen.
- **Hitra 2027: ca. kr 36,2 mill.**

Utgiftsutjevningen

I hovedsak basert på regnskapstall for 2025

I tillegg tatt hensyn til korriger for oppgaveendringer og korreksjoner i 2026 og 2027.

Samlet beregnet utgiftsbehov for kommunene:

- 448 mrd. kr (79 421 kr/innb.)

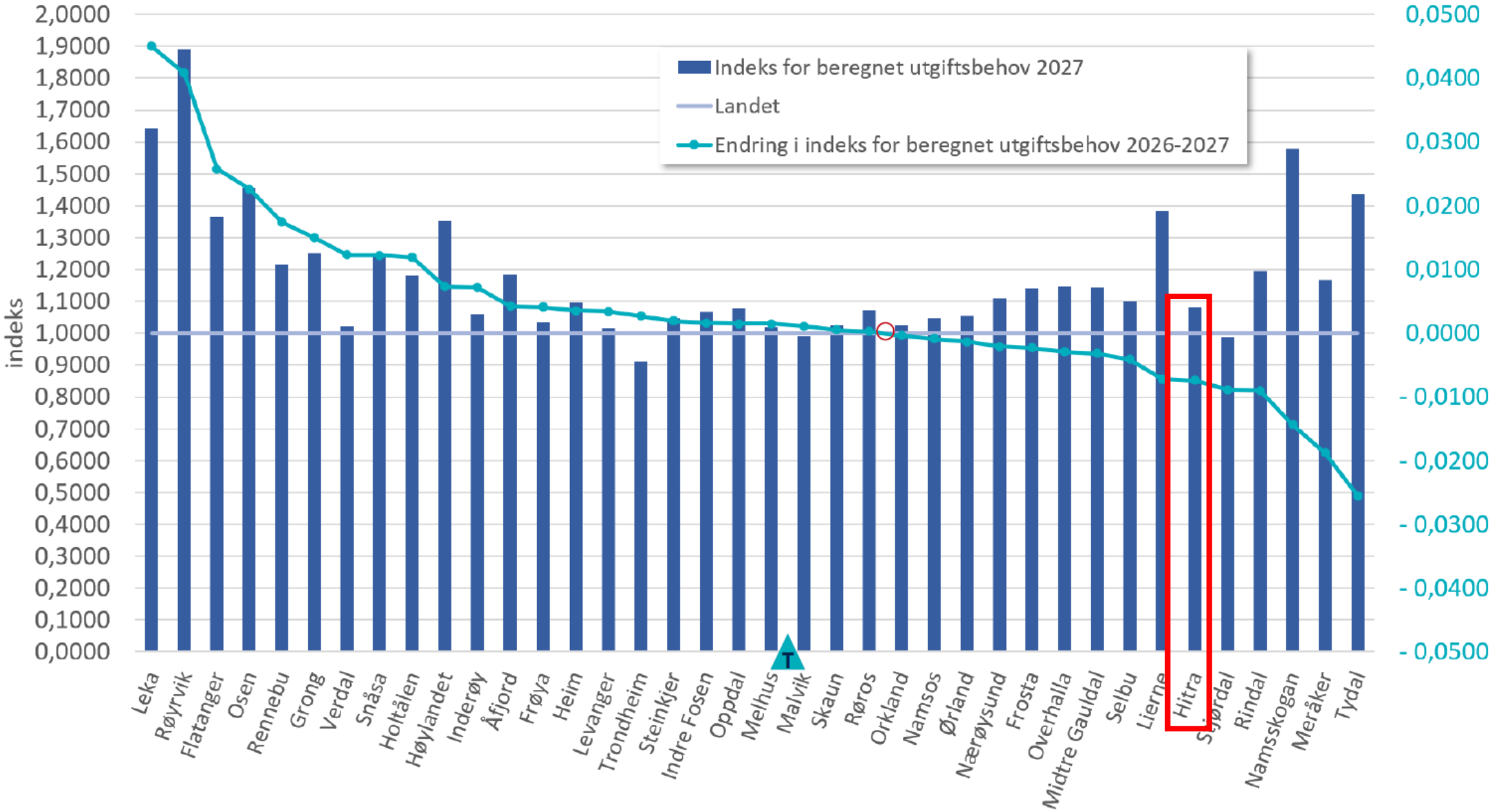
Sektorverkter til kostnadsnøkkelen for kommunene

Sektor	Sektordel 2026	Sektordel 2027	Endring 2026-2027
Grunnskole	22,99 %	22,39 %	-0,60
Pleie og omsorg	35,32 %	35,63 %	0,31
Sosiale tjenester	7,41 %	7,40 %	-0,01
Barnevern	4,22 %	4,24 %	0,02
Kommunehelsetjeneste	6,37 %	6,46 %	0,09
Barnehage	15,97 %	16,12 %	0,15
Administrasjon og landbruk	7,72 %	7,77 %	0,05
Sum	**100,00 %**	**100,00 %**	**0,00**

Kostnadsnøkkel for kommunene

Kriterium	Kriterievekter 2026	Kriterievekter 2027	Endring 2026-2027
Innbyggere 0 år	0,0024	0,0024	0,0000
Innbyggere 1-5 år	0,1465	0,1479	0,0014
Innbyggere 6-12 år	0,1631	0,1595	-0,0036
Innbyggere 13-15 år	0,0731	0,0715	-0,0016
Innbyggere 16-22 år	0,0227	0,0229	0,0002
Innbyggere 23-24 år	0,0060	0,0060	0,0000
Innbyggere 25-66 år	0,1260	0,1268	0,0008
Innbyggere 67-79 år	0,0655	0,0661	0,0006
Innbyggere 80-89 år	0,0628	0,0634	0,0006
Innbyggere 90 år og over	0,0391	0,0395	0,0004
Basiskriterium	0,0214	0,0214	0,0000
Reiseavstand innen sone	0,0102	0,0101	-0,0001
Reiseavstand til nabokrets	0,0102	0,0101	-0,0001
Landbrukskriterium	0,0018	0,0018	0,0000
Innvandrere 6-15 år ekskl. Skandinavia	0,0080	0,0078	-0,0002
Personer med psykisk utviklingshemming 16 år og over	0,0259	0,0262	0,0003
Aleneboende 67 år og over	0,0210	0,0212	0,0002
Dødlighetskriterium	0,0438	0,0442	0,0004
Uføre 18-49 år	0,0517	0,0522	0,0005
Flyktninger uten integreringstilskudd	0,0157	0,0158	0,0001
Opphopningsindeks	0,0147	0,0147	0,0000
Aleneboende 30-66 år	0,0092	0,0093	0,0001
Peroner med lav innteks	0,0216	0,0216	0,0000
Sysselsatte i heltidstilling	0,0156	0,0156	0,0000
Personer med lav utdanning	0,0156	0,0156	0,0000
Pasienter med diagnose innen psykisk helse og rus	0,0064	0,0064	0,0000
Sum	**1,0000**	**1,0000**	

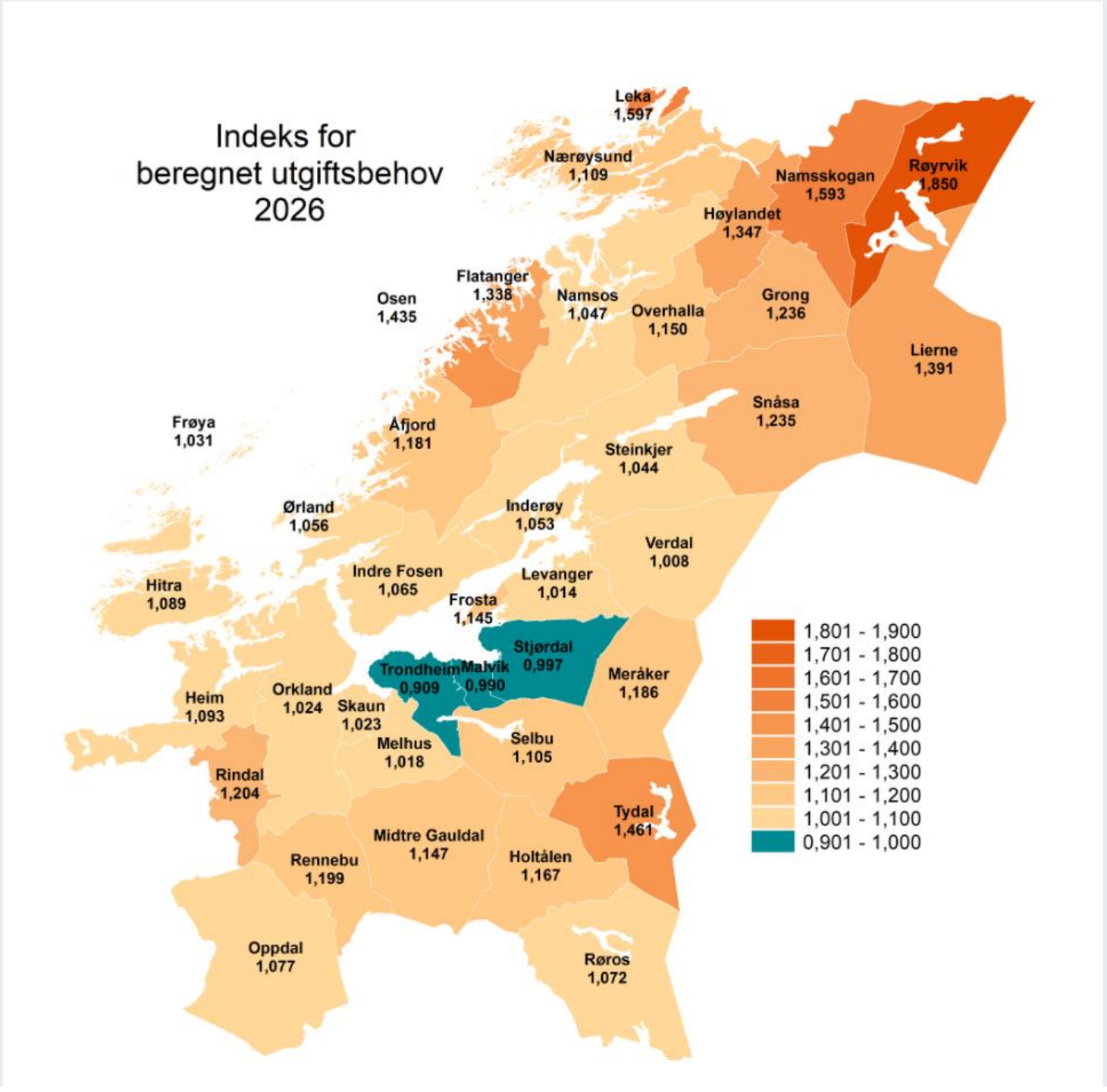
Indeks for beregnet utgiftsbehov

Utgifts-utjevning

+/- korr. skole

Trøndelag – Beregnet utgiftsbehov

Utgiftsutjevning for Hitra kommune

	HELE LANDET		HITRA			Bruk av folketall 1.7.2026			Endring fra foregående år
	Vekt	Antall	Antall	Utgifts-behovs-indeks	Pst. utslag	Tillegg/ fradrag i utgiftsutj kr per innb	1000 kr		1000 kr
0 år	0,0024	57 157	51	0,8940	-0,03 %	-20	-114	−	-130,2
1-5 år	0,1479	275 981	309	1,1218	1,80 %	1 431	8 051	+	42,8
6-12 år	0,1595	425 392	359	0,8456	-2,46 %	-1 956	-11 005	−	230,9
13-15 år	0,0715	198 948	167	0,8411	-1,14 %	-903	-5 078	−	-832,1
16-22 år	0,0229	480 552	431	0,8986	-0,23 %	-184	-1 037	−	98,0
23-24 år	0,0060	132 836	125	0,9428	-0,03 %	-27	-153	−	-188,9
25-66 år	0,1268	3 094 443	3 168	1,0258	0,33 %	260	1 460	+	430,1
67-79 år	0,0661	675 664	677	1,0039	0,03 %	21	116	+	-940,0
80-89 år	0,0634	249 949	293	1,1745	1,11 %	879	4 944	+	1 907,4
over 90 år	0,0395	46 073	46	1,0004	0,00 %	1	6	+	-1 232,5
Basistillegg	0,0214	357	1,0000	2,8066	3,87 %	3 071	17 275	+	-21,7
Sone	0,0101	21 642 653	71 270	3,2995	2,32 %	1 845	10 377	+	-50,0
Nabo	0,0101	10 084 574	24 660	2,4501	1,46 %	1 163	6 544	+	-5,8
Landbrukskriterium	0,0018	1	0,0020	2,0443	0,19 %	149	840	+	47,1
Innvandrere 6-15 år ekskl Skandinavia	0,0078	57 129	68	1,1926	0,15 %	119	671	+	27,8
Flyktninger uten integreringstilskudd	0,0156	180 125	102	0,5674	-0,67 %	-536	-3 016	−	-214,5
Dødlighet	0,0442	43 883	46	1,0503	0,22 %	177	993	+	-372,3
Lavinntekt	0,0158	289 010	260	0,9014	-0,16 %	-124	-696	−	154,1
Personer med lav utdanning	0,0147	1 128 372	1 517	1,3470	0,51 %	405	2 279	+	409,8
Uføre 18-49 år	0,0093	131 262	140	1,0687	0,06 %	51	285	+	-135,9
Opphopningsindeks ny	0,0064	3 087	2	0,8033	-0,13 %	-100	-563	−	-90,3
Aleneboende 30 - 66 år	0,0216	553 019	600	1,0871	0,19 %	149	840	+	143,6
Utviklingshemmede 16 år og over	0,0212	21 469	24	1,1201	0,25 %	202	1 137	+	130,8
Aleneboende 67 år og over	0,0522	322 455	377	1,1714	0,89 %	711	3 999	+	-1 204,6
Lønnstakere 25-54 år i heltidsstilling	0,0262	1 416 197	1 462	1,0344	0,09 %	71	402	+	401,2
Pasienter med diagnose innen rus og psykiatri	0,0156	324 326	217	0,6704	-0,51 %	-408	-2 298	−	-685,9
1 Kostnadsindeks	1,0000			***1,08116***	***8,12 %***	6 446	36 263		-2 081

Inntektsutjevningen

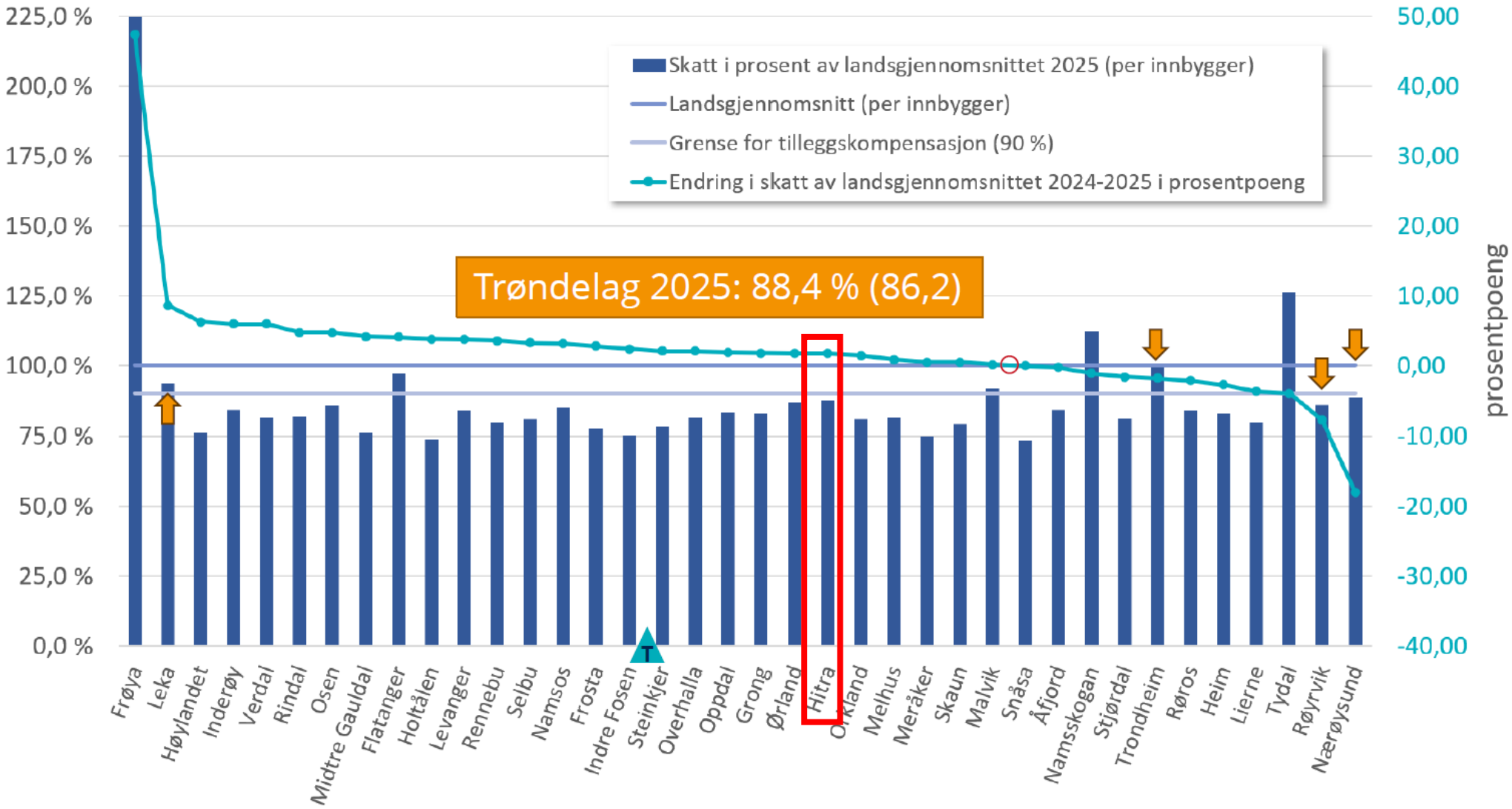
Formål:

Utjevne skatteinntekter mellom kommunene for å sikre at de kan tilby likeverdige tjenester til sine innbyggere.

- Primært inntekts- og formueskatt som er gjenstand for utlikning. Eiendomsskatt holdes utenfor.
- Utgjør ca. 6 % av rammetilskuddet til kommunene
- **Hitra 2027: ca. kr 18 mill.**

Inntektsutjevningen

Tilskudd

Består av flere typer tilskudd:

- *Regionalpolitiske tilskudd*
  → *Veksttilskudd*
  →*Distriktstilskudd*
- *Tilskudd med særskilt fordeling*

Utgjør ca. 7 % av rammetilskuddet til kommunene

Hitra 2027: ca. kr 20 mill.

Regionalpolitiske tilskudd

- **Veksttilskudd: Kr 531 000 for 2027 (2026: kr 315 000).**

Veksttilskuddet tildeles kommuner som gjennom den siste treårsperioden har hatt en gjennomsnittlig årlig befolkningsvekst på 1,4 prosent eller mer. I tillegg må kommunene ha skatteinntekter under 140 prosent av landsgjennomsnittet for de siste tre år. Veksttilskuddet tildeles som et fast beløp på 25 101 kroner per nye innbygger ut over vekstgrensen.

Hitra kommune: Vekst på 1,8 % siste 3 år og skatteinntekter på 85,0 % av landsgjennomsnittet.

- **Distriktstilskudd Sør-Norge: kr 3 821 000 (2026: Kr 1 806 000)**

Tildelingen av distriktstilskudd Sør-Norge tar utgangspunkt i distriktsindeksen, som måler graden av distriktsutfordringer i en kommune og består av ulike indikatorer som måler forskjeller i geografi, demografi, sysselsetting og næringsstruktur. Tilskuddet tildeles kommuner som enten har færre enn 3200 innbyggere eller har en distriksindeks på 58 eller lavere.

Hitra kommune: Sats pr. innbygger + fast sats pr. kommune. Hitra er på 53 på distriktsindeksen (ny gruppe fra 2027)

Tilskudd med særskilt fordeling 2027

Hitra kommune

Inndelingstilskudd	kr 7 719 000
Helsestasjon og skolehelsetjeneste	kr 1 079 000
Tilbakeført 1/2 –part av nedvekting PU	kr 501 000
Grunnskoletilskudd	kr 3 027 000
Redusert maks foreldrebet. i barnehagen	kr 1 578 000
Vekst i frie inntekter fordelt etter innt.nivå	kr 348 000
Særskilte saker enkeltkommuner	kr 1 355 000
SUM 2027	**kr 15 701 000**
Sum 2026	*kr 16 411 000*

Skjønnsmidler

→ Fordeles og følges opp av Statsforvalteren (ramme for Trøndelag i 2027: 89,9 mill.)

Ikke noe for 2027 enda, men stadfestes følgende for 2026:

Kompensasjonskjønn 2026 for Hitra:
- Kr 925 000 til ressurskrevende tjenester (overgangsordning for brukere +67 år)
- Kr 3 200 000 til ressurskrevende tjenester (ikke budsjettert ☺)

Prosjektskjønn 2026 for Hitra:
- Kr 1 300 000 til sykepleieklinikk

Kompensasjonsskjønn

Utgiftskrevende forhold

- Særskilte forhold i fylket og enkeltkommuner
- Uforutsett hendelser

Kriterier
- Innovasjonsverdi
- Relevans og nytteverdi
- Prosjektkvalitet
- Overføringsverdi

Andre forhold som kan vektlegges
- Prioriterte områder
- Helhetlig og strukturert samarbeid
- Historikk og helhetlig fordeling

Prosjektskjønn

Fornying og utvikling

- Fellesløft (fellestiltak)
- Innovasjon i enkeltkommuner og samarbeid

Økonomiske virkemidler for frivillig kommunesammenslåing

1. **Utredningsstøtte**
   - 1 mill kr.
   - Enkel søknad
2. **Kompensjasjon for engangskostnader**
   - Automatisk utbetaling etter vedtak
3. **Oppstartstilskudd**
   - Automatisk utbetaling året før sammenslåing

Tabell 5.5 Delvis kompensasjon for eingongskostnader ved kommunesamanslåing

(i mill. kroner)

Talet på kommunar og innbyggarar i samanslåinga	Færre enn 20 000 innb.	20 000 innb. eller fleire
2 kommunar	40	45
3 kommunar	55	60
4 kommunar	70	75
5 kommunar	85	90
6 eller fleire kommunar	100	105

Tabell 5.6 Oppstartstilskot ved kommunesamanslåing

(i mill. kroner)

Talet på kommunar og innbyggarar i samanslåinga	Færre enn 20 000 innb.	20 000 innb. eller fleire
2 kommunar	20	30
3 kommunar	30	40
4 kommunar	40	50
5 kommunar	50	60
6 eller fleire kommunar	60	70

Prop. 1S (2026-2027) kap. 573 Kommunestruktur

Toppfinansieringsordningen for ressurskrevende tjenester

- Frie inntekter er hovedfinansiering av helse- og omsorgstjenestene.
- Toppfinansieringsordningen: 14,3 mrd. kroner i 2027-budsjettet.
- For å frigjøre midler til andre formål, foreslår regjeringen å stramme inn ordningen med 152,7 mill. kroner, tilsvarende ca. én prosent.
- Innslagspunktet økes med 23 000 kroner utover lønnsvekst.

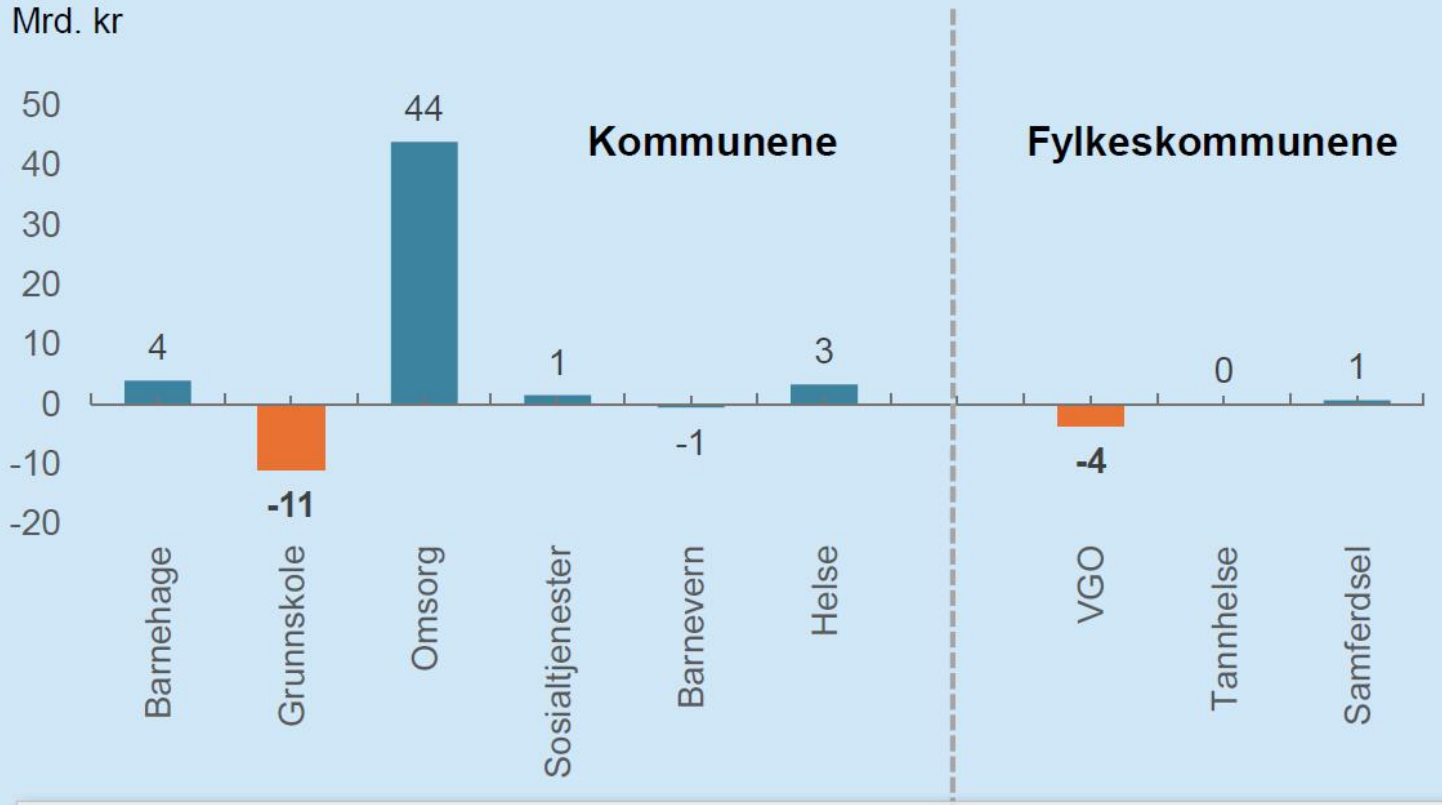
Demografien vil fremtvinge fortsatt omstilling og krevende budsjettarbeid lokalt

9 av 10 kommune-direktører:

Budsjettarbeidet for 2026 var like krevende eller mer krevende enn før.

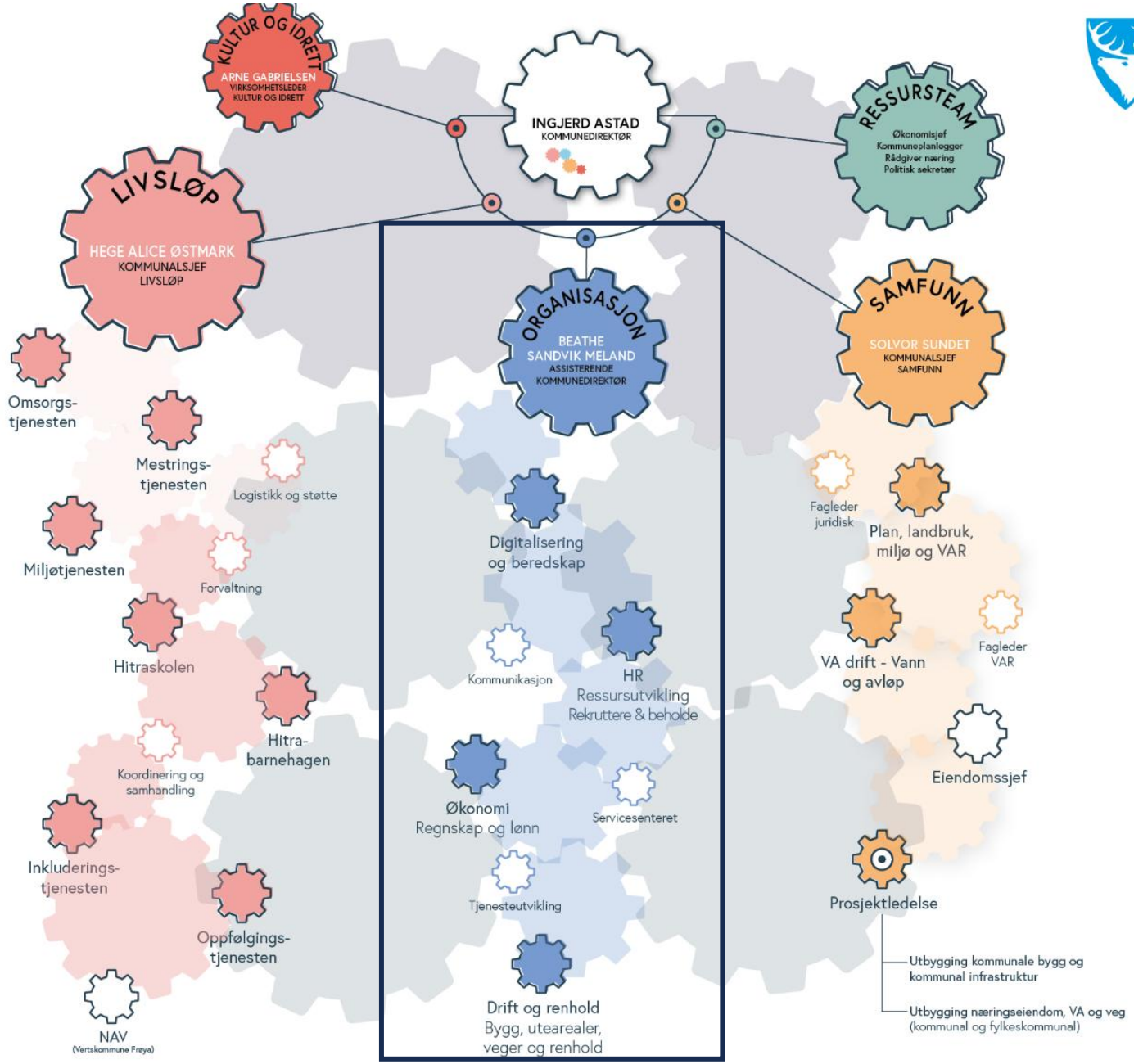
Foto: Kommunal Rapport

2025-2035: Demografiberegningene forutsetter innsparinger på **15 mrd. kroner** i grunnskole og VGO.

ORGANISASJON

UTFORDRINGER OG MULIGHETER

Organisasjonen Hitra kommune

- Hitra kommune går inn i en periode der behovene øker, samtidig som økonomisk handlingsrom, arbeidskraft og kompetanse blir knappere.
- Vi kan derfor ikke møte framtidens utfordringer ved å gjøre mer av det samme.
- Kommunen må bruke ressursene bedre, ta i bruk teknologi og KI i større grad, styrke samhandlingen og øke evnen til å gjennomføre nødvendig omstilling.
- Ny administrativ organisering var et viktig grep for oss, men det gir ikke resultater alene.
- Fram mot 2030 må vi jobbe med gjennomføringskraft i hele organisasjonen, og utvikle Hitra kommune som én organisasjon med tydelig retning, sterk ledelse og større evne til kontinuerlig forbedring.
- Prioriteringene for 2027–2030 skal særlig bidra til økonomisk bærekraft, riktig kompetanse, økt gjennomføringskraft, digital transformasjon og en robust kommuneberedskap.

➢ *Vi skal ikke bare organisere oss for framtiden.*

➢ *Vi skal gjøre Hitra kommune i stand til å møte den.*

Kommunalområde organisasjon 2027–2030

- I planperioden 2027–2030 skal kommunalområde organisasjon ha en tydeligere strategisk rolle i utviklingen av hele kommunen.
- Kommunalområdet skal løfte blikket fra de enkelte fag- og støttefunksjonene og synliggjøre hvordan organisasjonen samlet skal understøtte omstilling, utvikling og gjennomføring fram mot 2030.
- Dette bygger videre på arbeidet vi har gjort i 2026, med omstilling, ny administrativ struktur, kontinuerlig forbedring, og arbeidet må ses i sammenheng med retningen i samfunnsdelen som er under arbeid.
- De øvrige kommunalområdene skal beskrive hvilke tjenesteutfordringer som skal løses, og organisasjonsområdet skal i større grad beskrive hvordan kommunen skal rigges for å kunne løse dem.
- Det innebærer å se økonomi, arbeidskraft og kompetanse, ledelse, organisasjonsutvikling, teknologi og beredskap i sammenheng.

Kommunalområde organisasjon- hovedutfordringer

UTFORDRING – HVA GJELDER DET	UTDYPENDE TEKST, Hvorfor er dette viktig?
1. Bærekraftige tjenester, økonomi og omstilling	• Kommunens økonomiske handlingsrom blir strammere samtidig som behovene og forventningene til tjenestene øker. • Tilgang på arbeidskraft og kompetanse blir en stadig knappere ressurs. Hovedutfordringen er derfor å opprettholde gode og bærekraftige tjenester samtidig som kommunen må redusere kostnadsveksten, frigjøre kapasitet og bruke tilgjengelige ressurser bedre. • Omstilling må i større grad gi dokumenterbare gevinster og varige endringer.
2. Arbeidskraft, kompetanse og arbeidsmiljø	• Tilgangen på kvalifisert arbeidskraft blir en av kommunens største utfordringer fram mot 2030. • Kommunen er avhengig av riktig kompetanse for å kunne levere tjenester med god kvalitet, samtidig som konkurransen om arbeidskraften øker. • Utfordringen handler derfor ikke bare om rekruttering, men om å beholde, utvikle og bruke kompetansen smartere, redusere fravær og sikre gode, trygge og helsefremmende arbeidsmiljø. • Vår felles satsing på HMS er en viktig del av dette.
3. Samhandling, ledelse og gjennomføringskraft	• Ny organisasjonsstruktur gir ikke i seg selv bedre tjenester eller større gjennomføringskraft. • Hovedutfordringen er å utvikle kommunen videre som én organisasjon, med tydelig ledelse, god samhandling og felles retning. • Samtidig må kommunen styrke evnen til å lære av erfaringer, dele kunnskap og forbedre arbeidsmåter på tvers. En lærende organisasjon er avgjørende for å lykkes med kontinuerlig forbedring, omstilling og varige endringer.
4. Digital transformasjon og KI	• Mangel på arbeidskraft gjør at kommunen ikke kan møte framtidens behov gjennom økt bemanning alene. Samtidig er potensialet i eksisterende teknologi, data, automatisering og KI ikke fullt utnyttet. • Hovedutfordringen er å gå fra digitalisering som enkeltstående teknologitiltak til reell digital transformasjon, der teknologi frigjør kapasitet, forenkler arbeidsprosesser og understøtter nye måter å levere tjenester på.

Kommunalområde organisasjon- hovedutfordringer

UTFORDRING – HVA GJELDER DET	UTDYPENDE TEKST, Hvorfor er dette viktig?
5. Beredskap og robusthet	• Kommunens samfunnsoppdrag skal kunne ivaretas også ved kriser og uønskede hendelser. • Økt geopolitisk usikkerhet, digitale trusler, klimaendringer og sårbarhet i kritisk infrastruktur stiller større krav til kommunens samlede robusthet. • Hovedutfordringen er å utvikle beredskap fra enkeltstående planer og fagområder til en helhetlig totalberedskap, der organisasjonen, lokalsamfunnet og eksterne aktører har tilstrekkelig kompetanse, kapasitet og evne til å samhandle når hendelser oppstår.
6. Bærekraftig eiendoms- og teknisk drift	• Kommunen forvalter en omfattende og geografisk spredt portefølje av bygg, veier og anlegg. • Vedlikeholdsetterslep, utdaterte driftsanlegg og høyt energiforbruk gir økende driftskostnader, binder kapasitet og øker risikoen for uforutsette utgifter og driftsavbrudd. • Hovedutfordringen er å utvikle en mer planmessig og bærekraftig forvaltning som ivaretar kommunens verdier, understøtter tjenestebehovene og reduserer framtidige driftskostnader.

Kommunalområde organisasjon- hovedprioriteringer

PRIORITET – HVA GJELDER DET?	HVORFOR ER DETTE SÅ VIKTIG?	HVORDAN GJØR VI DET?
1. Økonomisk bærekraft og gevinstrealisering	• Kommunens økonomiske handlingsrom blir mindre samtidig som forventningene til tjenestene øker. • Mangel på arbeidskraft gjør det nødvendig å levere tjenester på nye måter. • Økonomisk bærekraft er en forutsetning for å kunne prioritere utvikling, innovasjon og nødvendige investeringer. • Gevinster fra omstilling, teknologi og organisasjonsutvikling må realiseres for å sikre framtidige tjenester. • En av kommunens største utfordringer er å prioritere hardere og gjennomføre færre tiltak samtidig	• Innføre systematisk gevinstrealisering ved alle større investeringer og utviklingsprosjekter. • Styrke virksomhetsstyringen gjennom felles styringsmodell og tydelige resultatmål. • Prioritere kontinuerlig forbedring og forenkling av arbeidsprosesser. • Utvikle styringsinformasjon som gir bedre beslutningsgrunnlag. • Sikre at digitale løsninger og teknologi gir dokumenterte gevinster. • Arbeide systematisk med effektivisering og gevinstrealisering, slik at kommunens samlede ressurser kan prioriteres der de gir størst effekt.
2. Arbeidskraft, kompetanse og arbeidsmiljø	• Tilgangen på kvalifisert arbeidskraft blir en av kommunens største utfordringer fram mot 2030. • Kommunens evne til å levere gode tjenester avhenger av riktig kompetanse på riktig sted til riktig tid. • Høy kompetanse bidrar til kvalitet, innovasjon og bærekraftige tjenester. • En attraktiv arbeidsgiver er avgjørende for å beholde og rekruttere ansatte.	• Utvikle kompetansen kommunen har, og bruke den mer fleksibelt på tvers. • Styrke rekruttering, heltidskultur, nærvær og arbeidet med å beholde medarbeidere. • Videreutvikle ledelse, fagmiljø og muligheter for kompetanse- og karriereutvikling. • Godt partssamarbeid gjennom videreutvikling av HMS teamene • Samarbeide regionalt der dette gir sterkere fagmiljø og mer robuste tjenester

Kommunalområde organisasjon- hovedprioriteringer

PRIORITET – HVA GJELDER DET?	HVORFOR ER DETTE SÅ VIKTIG?	HVORDAN GJØR VI DET?
3. Samhandling, ledelse og gjennomføringskraft	• Kommunen må øke sin evne til å omsette ideer, politiske vedtak og utviklingsprosjekter til varige forbedringer. • Utfordringen handler ikke bare om å finne gode løsninger, men om å ha kapasitet, kompetanse og struktur til å gjennomføre dem • For å lykkes må vi utvikle en kultur preget av samhandling, tydelig ledelse og evne til å omsette strategier til konkrete resultater. • Økende kompleksitet i samfunnsoppdraget krever bedre koordinering og samhandling på tvers av kommunalområder og virksomheter. • Tydelig rolleforståelse, ansvarliggjøring og gjennomføringskraft er avgjørende for å realisere gevinster og møte framtidens utfordringer. • Lederne er kommunens viktigste virkemiddel for omstilling, innovasjon og kontinuerlig forbedring.	• Etablere enhetlig virksomhetsstyring med tydelige mål, ansvar og oppfølging. • Videreutvikle ledelse og samhandling på tvers av kommunalområder og virksomheter. • Bruke kontinuerlig forbedring læring og felles arbeidsformer for utviklings- og omstillingsarbeid.
4. Digital transformasjon Digital transformasjon og kunstig intelligens	• Digitalisering og kunstig intelligens er nødvendige virkemidler for å møte framtidens arbeidskraftutfordringer. • Teknologi kan frigjøre tid til kjerneoppgaver og bidra til bedre kvalitet i tjenestene. • Innbyggere og ansatte forventer enkle, effektive og tilgjengelige digitale løsninger. • God bruk av data gir bedre styring, beslutninger og ressursutnyttelse.	• Prioritere digital utvikling ut fra dokumenterte behov og forventede gevinster. • Utnytte eksisterende systemer, data og teknologi bedre før nye løsninger anskaffes. • Forenkle og automatisere arbeidsprosesser der dette frigjør kapasitet eller gir bedre kvalitet. • Bygge nødvendig kompetanse og sikre informasjonssikkerhet og personvern

Kommunalområde organisasjon- hovedprioriteringer

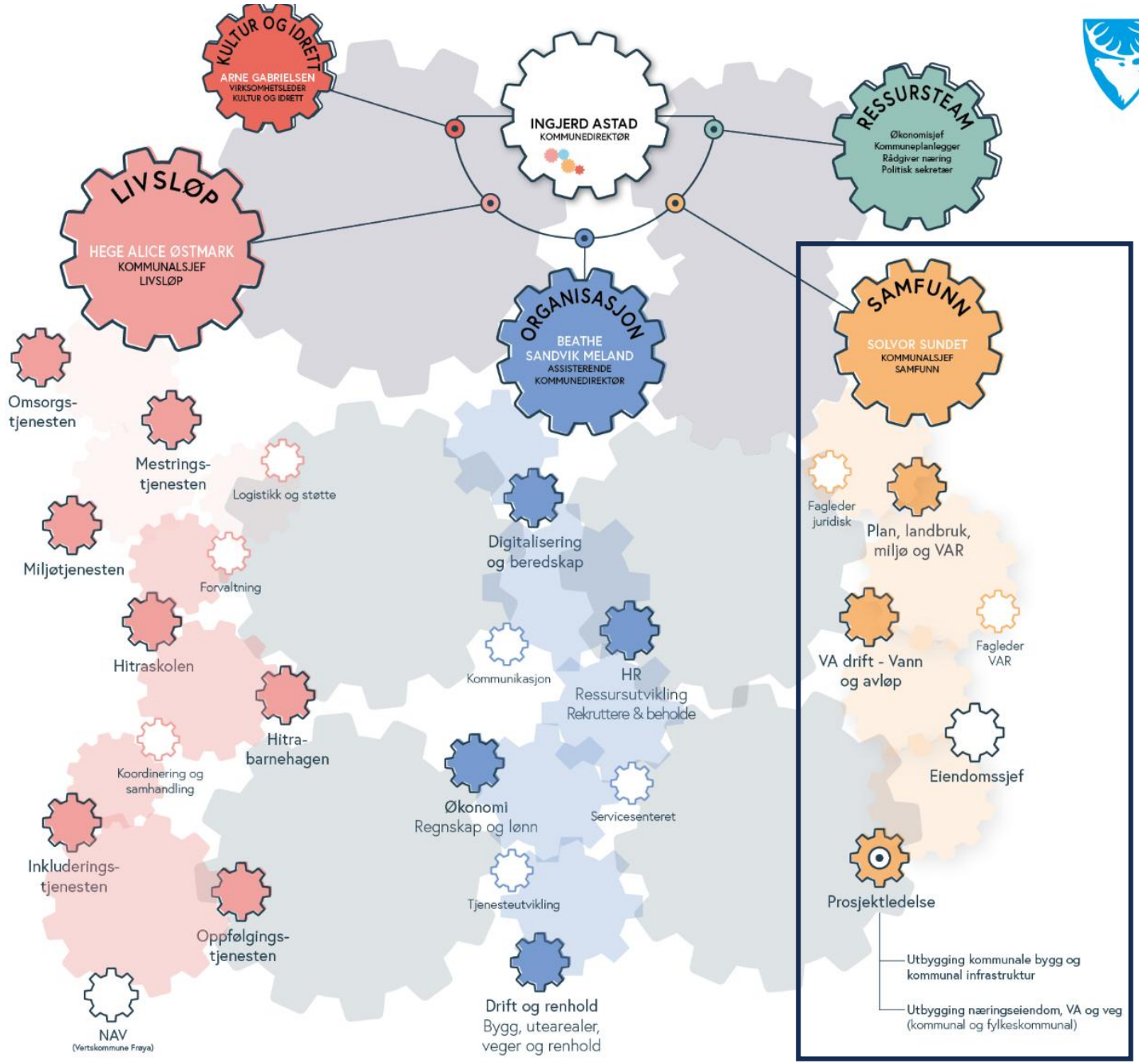
PRIORITET – HVA GJELDER DET?	HVORFOR ER DETTE SÅ VIKTIG?	HVORDAN GJØR VI DET?
5. Beredskap	• Kommunen har ansvar for å sikre liv, helse, tjenester og kritisk infrastruktur under kriser og uønskede hendelser. • Klimaendringer, digitale trusler og økt geopolitisk uro stiller større krav til beredskapsarbeidet. • Innbyggernes tillit avhenger av kommunens evne til å håndtere kriser og opprettholde tjenestene. • God beredskap krever samordning på tvers av kommunalområder og eksterne samarbeidspartnere.	• Videreutvikle kommunens totalberedskap basert på oppdaterte risiko- og sårbarhetsanalyser. • Styrke kommunens evne til å opprettholde kritiske tjenester og funksjoner ved uønskede hendelser. • Øve organisasjonen regelmessig og bruke erfaringene til læring og forbedring. • Videreutvikle samhandlingen med frivilligheten, lokalsamfunnene og regionale beredskapsaktører. • Styrke bevisstheten om egenberedskap blant innbyggere og ansatte.

Kommunalområde organisasjon- hovedprioriteringer, DRIFT

PRIORITET – HVA GJELDER DET?	HVORFOR ER DETTE SÅ VIKTIG?	HVORDAN GJØR VI DET?
6a. En mer planmessig eiendomsdrift som ivaretar verdier, funksjonalitet og framtidig tjenestebehov.	• Godt vedlikehold sikrer verdibevaring, trygghet og funksjonalitet. • Reduserer risiko for driftsavbrudd og uforutsette kostnader. • Bidrar til et godt arbeidsmiljø og attraktive offentlige bygg.	• Følge opp en helhetlig og prioritert vedlikeholdsplan. • Vurdere framtidig behov, utnyttelse, sambruk og eventuell avhending av bygg. • Synliggjøre langsiktig behov for finansiering av drift og vedlikehold. • Legge større vekt på framtidige drifts- og vedlikeholdskostnader ved investeringer og nybygg.
6b. Redusert energiforbruk og mer energieffektiv drift av kommunale bygg	• Reduserer energikostnader og klimafotavtrykk. • Kan gi bedre styring, innemiljø og drift av byggene. • Bidrar til å redusere framtidige kostnader og sårbarhet for høye energipriser	• Kartlegge energiforbruket og prioritere tiltak ut fra effekt, kostnad og tilbakebetalingstid. • Oppgradere energi- og varmestyring der dette gir dokumenterte gevinster. • Se ENØK-tiltak i sammenheng med planlagt vedlikehold og rehabilitering. • Utnytte relevante støtteordninger og ekstern finansiering.

SAMFUNN

UTFORDRINGER OG MULIGHETER

Hoved*utfordringer* i 4-årsperioden, Samfunn

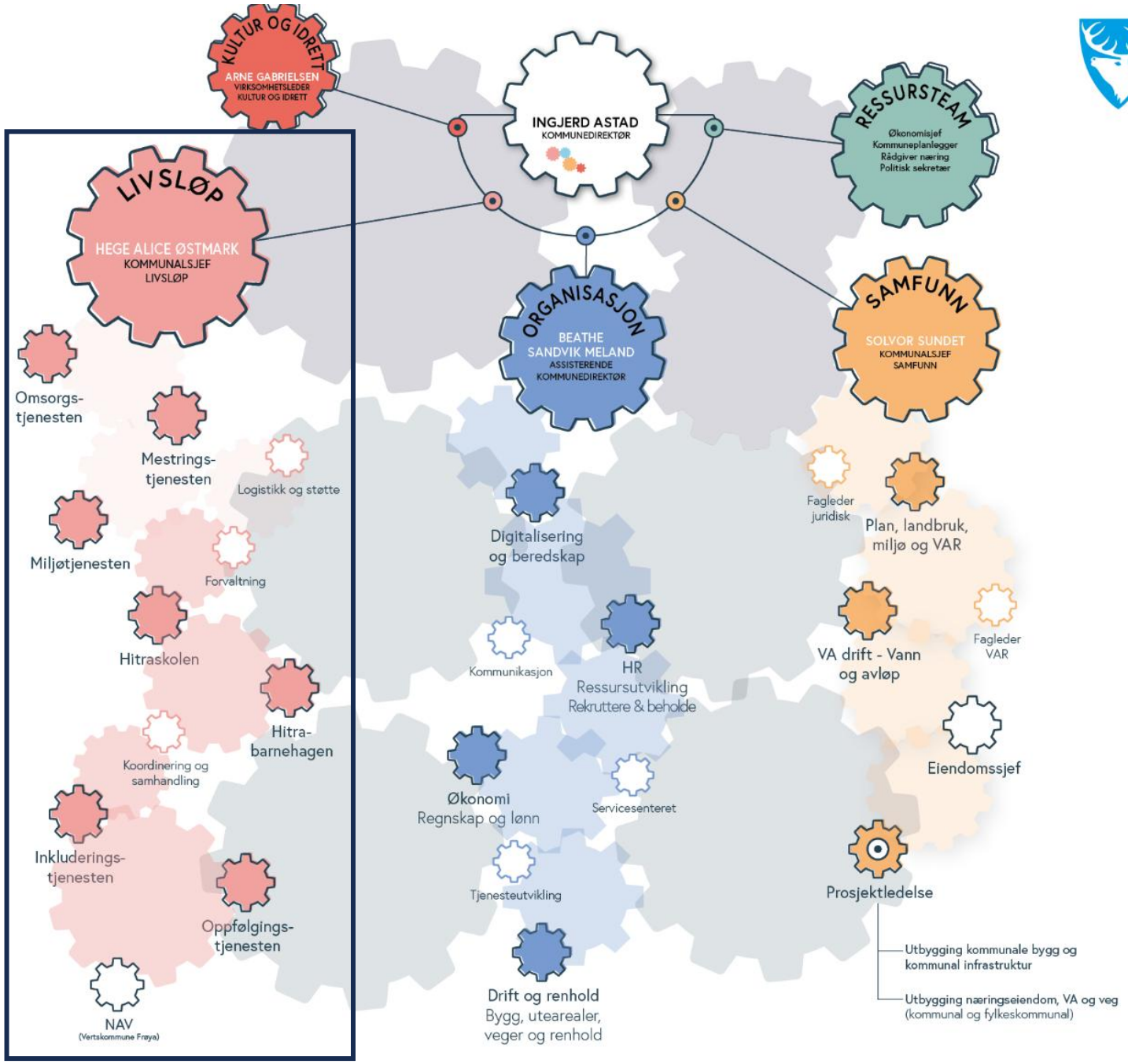
UTFORDRING – HVA GJELDER DET	UTDYPENDE TEKST, TALL OG FORTELLINGER
Forvaltning/saksbehandling: **Effektiv forvaltning og balansert servicenivå**	• Hovedfokus på de lovpålagte oppgavene innenfor plan, byggesak, oppmåling, landbruk, natur- og miljøforvaltning for å gi god tjenesteleveranse innenfor saksbehandlingsfristene. • Tjenestene finansieres i stor grad av gebyrinntektene, til selvkost. • Det er samtidig viktig å ivareta vår generelle veiledningsplikt, noe som krever ressurser også utenfor selvkostområdene.
Vann: **Sørge for sikker og tilstrekkelig vannforsyning av helsemessig trygt vann**	• Hitra kommune har ansvaret for vannforsyningen til både private og næringslivet, herunder store matprodusenter i både regional og nasjonal sammenheng. • Totalberedskapsmeldingen legger betydelig vekt på drikkevann som kritisk ressurs, og med økende internasjonal uro er vannberedskap noe man har stort fokus på.
Kommunalt avløp: **Oppfølging av nytt avløpsdirektiv (EU/EØS) med stor sannsynlighet for strengere rensekrav**	• Krav om sekundærrensing på en eller flere av kommunens avløpsanlegg vil bidra til økte kostnader for innbyggerne. • Tradisjonelle avløpsanlegg er tunge investeringer, og det jobbes derfor med å skaffe et kunnskapsgrunnlag for smarte og mer kostnadseffektive løsninger. Dette for å ikke øke gebyrene vesentlig for innbyggerne i årene framover.
Strategisk eiendomsforvaltning: **Stor eiendomsmasse med omfattende vedlikeholdsetterslep**	• Stramme økonomiske rammer gjør det utfordrende å sikre nødvendig vedlikehold og tilpasning til endrede tjenestebehov.

Hoved*prioriteringer*, Samfunn

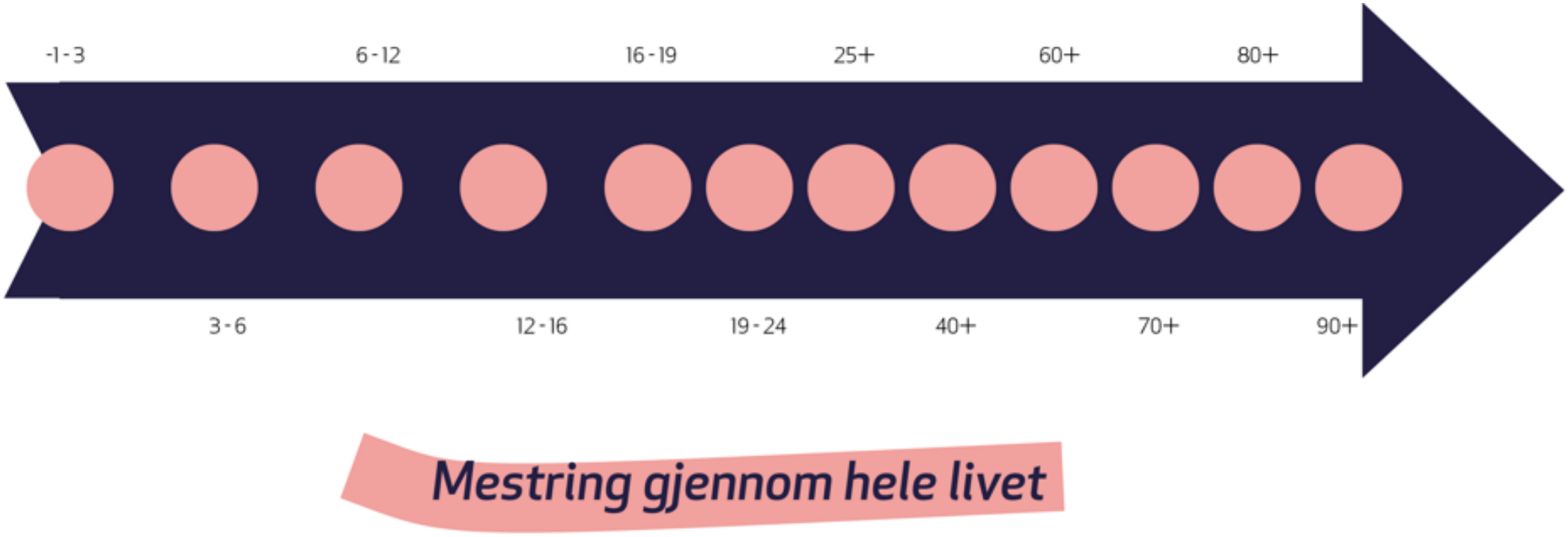
PRIORITET – HVA GJELDER DET?	HVORFOR ER DETTE SÅ VIKTIG?	HVORDAN GJØR VI DET?
Samfunnsoppdraget: Bidra til en god og bærekraftig bruk av arealene i kommunen. Balansere interessene for å stimulere til vekst uten at det går på bekostning av landbruk, miljø og naturmangfold	Helhetsperspektiv og gode, faglige vurderinger for å oppnå en god og framtidsrettet arealforvaltning.	Godt forankrede arealplaner som peker ut en tydelig retning. Forutsigbarhet for de som skal bygge og forenkling av saksbehandlingen.
Kompetanse/bemanning: Bygge større og mer robuste fag- og kompetansemiljøer.	For å bli mer attraktiv som arbeidsgiver, og slik både gjøre det lettere å beholde og rekruttere folk med viktig og riktig kompetanse.	Samarbeid med nabokommunene Samarbeid med næringslivet?
Kompetanse/bemanning: Fortsette å bygge på kompetansen til de ansatte slik at de dekker flere fagområder, og at vi slik blir bedre rustet for å levere tjenestene.	Organisasjonen blir da mer robust, og vi takler bedre konjunkturendringer og svingninger i oppdragsmengden på de ulike fagområdene. Mindre sårbar.	Mestringsorientert ledelse og mestringsklima, som grunnlag for medarbeidernes gjensidige støtte. Intern og ekstern kompetanseheving
Prosjekter: Kostnadseffektive utbyggingsprosjekter på eiendom og vann- og avløpsområdet	For å holde kostnadene og avgiftene på et lavest mulig nivå	God prosjektledelse Velge smarte, bærekraftige løsninger Delta i FoU-prosjekter
Strategisk eiendomsforvaltning: Kommunens eiendommer må forvaltes på en måte som ivaretar både økonomiske hensyn og klimahensyn, samtidig som de understøtter gode tjenester i livsmestringssamfunnet framover.	Gode, funksjonelle og kostnadseffektive bygg er en forutsetning og et virkemiddel for å kunne levere kvalitativt gode tjenester, møte framtidige behov og ivareta kommunens økonomiske handlingsrom.	Kommunen kan løse dette ved å: • sikre at investeringer understøtter framtidens tjenestebehov og kommunens økonomiske handlingsrom • konsentrere aktivitet i hensiktsmessige bygg • redusere unødvendige arealer

LIVSLØP

UTFORDRINGER OG MULIGHETER

Livsmestringssamfunnet – det er oppdraget vårt

Hitra kommune er samfunnsbygger, tjenesteleverandør, myndighetsutøver og arbeidsgiver. Som tjenesteleverandør skaper vår organisasjon trygghet og kvalitet gjennom det vi faktisk gjør. Helhet og sammenheng i organisasjonen fremmer høy grad av livsmestring i alle livets faser. I dette oppdraget er vi avhengig av kontinuerlig forbedring og utvikling. Det aller viktigste for å det til er hvordan vi utfører oppgavene i fellesskap (samhandler), og hvordan vi benytter kompetansen i organisasjonen.

Hoved*utfordringer* i 4-årsperioden, Livsløp 2027

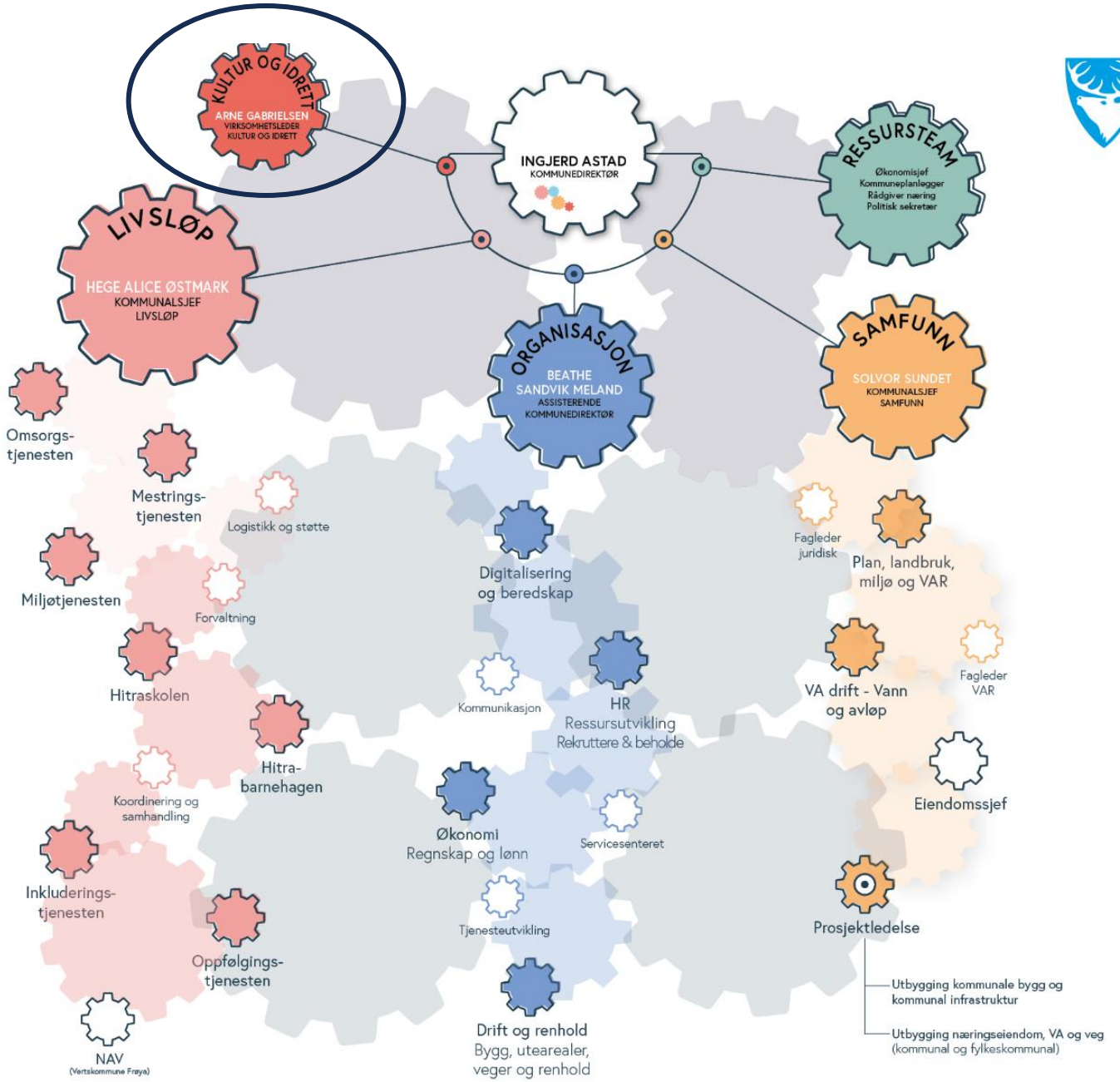
UTFORDRING – HVA GJELDER DET	HVORFOR ER DETTE SÅ VIKTIG?
Demografiske endringer, økende tjenestebehov og mangel på arbeidskraft	Demografi handler om menneskene i kommunen. Når antall innbyggere, alderssammensetning og bosettingsmønster endrer seg, må også kommunen tilpasse tjenestene sine. Demografiske endringer er derfor en av de viktigste drivkreftene for hvordan vi planlegger framtidens velferdstjenester. En økende andel eldre, endringer i befolkningssammensetningen og større etterspørsel etter kommunale tjenester vil påvirke behovet for tjenester framover. Samtidig vil tilgangen på arbeidskraft og økonomiske ressurser være begrenset. Dette utfordrer kommunens evne til å opprettholde bærekraftige tjenester av god kvalitet fram mot 2031.
Utenforskap, ensomhet, rus	Utenforskap og psykiske helseutfordringer påvirker livskvalitet, deltakelse og mestring i alle aldersgrupper. Dersom utfordringene ikke møtes tidlig, kan behovet for kommunale tjenester øke betydelig over tid.
Økende kompleksitet	Innbyggernes behov går på tvers av tjenester og sektorer. Samtidig øker forventningene til tilgjengelighet, kvalitet og omfang av kommunale tjenester. Dette krever bedre koordinering, tydeligere ansvar og mer helhetlige løsninger.

Hoved*prioriteringer* i 4-årsperioden, Livsløp 2027

PRIORITET – HVA GJELDER DET?	HVORFOR ER DETTE SÅ VIKTIG?	HVORDAN GJØR VI DET?
Sikre bærekraftige tjenester gjennom kompetanseutvikling, rekruttering, beholde, innovasjon og teknologi.	Kommunalområde Livsløp står overfor økende utfordringer knyttet til demografiske endringer, tilgang på arbeidskraft og voksende forventninger til tjenestene. For å sikre bærekraftige og framtidsrettede tjenester må vi utvikle organisasjonens kompetanse, rekruttere og beholde medarbeidere samt ta i bruk innovasjon og teknologi på en målrettet måte. Kommunalområdet har bred og verdifull kompetanse som utgjør et viktig fundament for videre utvikling. Gjennom målrettet kompetanseutvikling, attraktive arbeidsmiljø, mestringsorientert ledelse og aktiv kunnskapsdeling styrker vi vår evne til omstilling, kvalitetsforbedring og bærekraftig ressursutnyttelse.	▪ Styrke samhandling, helhetstenkning og tverrfaglig samarbeid som en integrert del av tjenesteutøvelsen. ▪ Videreutvikle samarbeid med eksterne aktører og fagmiljøer, og ta i bruk evidensbaserte metoder for å sikre kvalitet, innovasjon og effektiv ressursutnyttelse. ▪ Videreutvikle en mestringsorientert ledelseskultur som støtter medarbeidernes utvikling og innbyggernes behov. ▪ Videreutvikle kommunen som en attraktiv arbeidsplass for å rekruttere, utvikle og beholde kompetente medarbeidere. ▪ Ta i bruk teknologi og digitale løsninger som understøtter kvalitet, effektivitet og bærekraftige tjenester.
Styrke forebygging, tidlig innsats og inkluderende fellesskap som fremmer livskvalitet og mestring.	Tidlig innsats og forebyggende arbeid bidrar til bedre livskvalitet for innbyggerne og reduserer behovet for mer omfattende tjenester senere i livet. Ved å styrke den enkelte innbyggers mestringsevne og deltakelse i fellesskapet, kan kommunen bidra til økt selvstendighet, bedre folkehelse og mer bærekraftig ressursbruk. Demografiske endringer og økende behov for tjenester gjør det nødvendig å dreie innsatsen mot forebygging og helsefremmende arbeid.	▪ Styrke universelle og målrettede forebyggende tiltak gjennom hele livsløpet. ▪ Videreutvikle tverrfaglig innsats og forebyggende arbeidsformer for å identifisere og følge opp behov på et tidlig tidspunkt. ▪ Legge til rette for aktiv deltakelse, inkludering og tilhørighet gjennom samarbeid med frivilligheten, pårørende og andre samfunnsaktører. ▪ Fremme fysisk og psykisk helse, sunne levevaner og egenmestring gjennom helsefremmende og mestringsorienterte tjenester. ▪ Målrette innsatsen mot tiltak som gir størst effekt for innbyggernes livskvalitet, mestring og deltakelse.
Utvikle helhetlige og samordnede tjenester gjennom systematisk tverrfaglig samhandling og innbyggerinvolvering.	Innbyggernes behov følger sjelden tjenesteområdenes organisatoriske grenser. God samhandling mellom fagområder og tjenester er avgjørende for å sikre helhetlige, koordinerte og effektive tjenester. Når innbyggerne og deres pårørende involveres aktivt i utvikling og utforming av tjenestene, styrkes både kvaliteten, treffsikkerheten og tilliten til kommunens tilbud.	▪ Etablere og videreutvikle strukturer for systematisk tverrfaglig samarbeid og kompetansedeling på tvers av virksomheter og tjenestenivå. ▪ Sikre at innbyggernes, pårørendes og samarbeidspartneres erfaringer og behov brukes aktivt i utvikling og forbedring av tjenestene. ▪ Videreutvikle felles arbeidsprosesser, rutiner og digitale løsninger som understøtter samhandling og koordinering. ▪ Styrke koordineringen rundt brukere med sammensatte og langvarige behov. ▪ Legge til rette for samhandling med frivillige organisasjoner og eksterne samarbeidspartnere for å sikre helhetlige tjenester.

KULTUR OG IDRETT

UTFORDRINGER OG MULIGHETER

Hitra kommune

Hoved*utfordringer i 4 årsperioden*, Kultur og idrett

UTFORDRING – HVA GJELDER DET	UTDYPENDE TEKST, TALL OG FORTELLINGER
Felleskap og tilhørighet i et mangfoldig samfunn	Hitra er et flerkulturelt samfunn med innbyggere fra mange nasjonaliteter. For å opprettholde et inkluderende og robust lokalsamfunn må det jobbes kontinuerlig med å legge til rette for møteplasser, deltakelse og fellesskap.
Attraktivitet, tilflytting og arbeidskraft	Tilgang på arbeidskraft er avgjørende for videre vekst og utvikling i Hitra. Et attraktivt kultur-, idretts- og fritidstilbud bidrar til å gjøre kommunen til et attraktivt sted å bo, arbeide og etablere familie, og er viktig for å tiltrekke og beholde innbyggere og arbeidskraft.
Sikre rekruttering av ansvarlige og ledere i frivilligheten	Frivilligheten er en bærebjelke i Hitra-samfunnet. Det er innspill fra deler av frivillig sektor som tyder på at rekruttering til verv, lederroller og andre oppgaver som krever langsiktig ansvar, kan være mer krevende enn tidligere.
Sikre tilstrekkelig undervisningskapasitet innenfor kulturskolen	Befolkningsvekst og høy etterspørsel etter kulturskolens tilbud utfordrer dagens kapasitet. Kulturskolen har i dag 192 elevplasser, frem i tid trenger vi flere i takt med befolkningsøkningen. Dette for å sikre muligheten for at barn og unge får ta del i kulturskolens tilbud.

Hoved*prioriteringer*, Kultur og idrett

PRIORITET – HVA GJELDER DET?	HVORFOR ER DETTE SÅ VIKTIG?	HVORDAN GJØR VI DET?
Styrke integrering, inkludering og tilhørighet	Fellesskap og deltakelse bidrar til trivsel, tilhørighet og samfunnsutvikling.	Videreutvikle møteplasser, stimulere til deltakelse i frivilligheten og skape felles opplevelser på tvers av kulturer og bakgrunn. Synliggjøre felles møteplasser i alle miljø.
Styrke attraktiviteten gjennom et aktivt og mangfoldig kultur-, idretts- og fritidstilbud.	Et attraktivt lokalsamfunn er en forutsetning for rekruttering, tilflytting og vekst.	Utvikle attraktive tilbud, skape møteplasser, samarbeide med næringslivet og synliggjøre Hitra som et attraktivt bo- og arbeidssted
Styrke og videreutvikle frivilligheten som samfunnsbygger.	Frivilligheten er avgjørende for aktivitetstilbud, møteplasser og lokal tilhørighet.	Legge til rette for gode rammevilkår, utvikle et tett samarbeid med frivillig sektor, anerkjenne og synliggjøre den frivillige innsatsen, samt styrke rekrutteringen til frivillige oppgaver, verv og lederroller.
Sikre tilstrekkelig kapasitet og utvikling i kulturskolen	Kulturskolen bidrar til mestring, kreativitet, læring og tilhørighet og gir barn og unge mulighet til å utvikle interesser og talent.	Prioritere kulturskolen som en sentral del av kommunens oppvekst- og kulturtilbud, samt arbeide for tilstrekkelig undervisningskapasitet og et bredt fagtilbud.

Vår økonomi – Utfordringer og muligheter

Utfordringsbilde økonomi

Hovedutfordringen:

- **Høy lånebelastning**
- **Rentenivå**
- **Disposisjonsfond/reserver på et minimum**

Konsekvens: Høye finanskostnader!

Andre utfordringer:

- Økende priser på varer og tjenester (eks. strøm, drivstoff mm.)
- Vedlikeholdsetterslep på kommunale bygg
- Mindreinntekt fra staten for ressurskrevende tjenester
- Statlige ordninger som ikke blir kompensert godt nok
- Økende utgifter på dataprogramlisenser (langt utover KPI)
- Høy sosialhjelpsutbetaling (men bedre utvikling siste år)
- Dyr struktur innenfor enkelte tjenester

I dag: → Utfordrende økonomi (dersom vi skal fortsette som før….)

Hvordan har vi havnet her?

Utgiftssiden:

- ***Stor økning i netto finansutgifter på kort tid (fra ca. kr 40 mill. i 2021/22 til ca. 100 mill. i 2026).*** *Dette skyldes:*

  → *Høye låneopptak pga. tunge nødvendige investeringer (særlig Fillan skole, men også gjennom andre investeringsprosjekter).*

  → *Stigning i kommunens gjennomsnittlig rentenivå, gjennom 2 årsaker:*

  1. ***Styringsrente har økt kraftig på kort tid:*** *fra 0,1 % i 2021 til 4,5 % i 2024. Dette medfører langt høyere lånebetingelser på nye lån (både betingelsene på flytende og fast rente).*
  2. ***Tidligere inngåtte fastrenteavtaler med svært gunstige betingelser har gått ut.*** *Enten over på flytende markedsrente eller på en ny fastrenteavtale med langt høyere rentebetingelser enn tidligere.*

- *Økning av tjenestebehov blant innbyggerne – særlig blant yngre innbyggere. Medfører økt bemanning og økte kostnader.*
- *Økning i priser på varer og tjenester (KPI-økning)*
- *Økning i lønn- og sosiale kostnader*
- *Økning i utbetalinger av økonomisk sosialhjelp*
- *Mangel på arbeidskraft har ført til økt innleie fra bemanningsbyrå, vikarbyrå osv. Men: lite siste par år!*
- *Økonomiforståelsen og styringen har vært for dårlig i organisasjonen. Dette har medført merforbruk innen enkelte tjenester, og tiltak har ikke blitt satt inn i tide.*
- *Manglende vilje – politisk og administrativt - til å redusere på driftsnivået tidligere.*

Hvordan har vi havnet her? (Forts.)

Inntektssiden:

- *Inntekter fra staten innenfor eks. ressurskrevende tjenester er redusert betydelig.*
- *Inntekter fra eiendomsskatt er redusert som følge av utløp av gammel ordning («verker og brug»)*
- *Inntekter fra SFO er redusert pga. statlig ordning (kun de som har over 12 timer, samt 4.klassinger betaler nå).*
- *Inntekter fra barnehage er redusert pga. statlig ordning (kun kr 700 for en heltidsplass nå).*
- *Inntekter fra Havbruksfond svikter trolig i 2026 (sammenlignet med 2024).*

Samtidig:

Økning i rammetilskuddet pga. flere innbyggere, men også som følge av lønns- og prisvekst

Økning i rammetilskudd, delvis kompensasjon statlige ordninger

Økning i skatteinntekter som følge av nytt inntektssystem

Gode inntekter fra Havbruksfond tidligere, særlig i 2022 og 2024. Men: trolig en reduksjon igjen i 2026.

Hvordan har vi havnet her? (Forts.)

Generell påpekning – Investering:

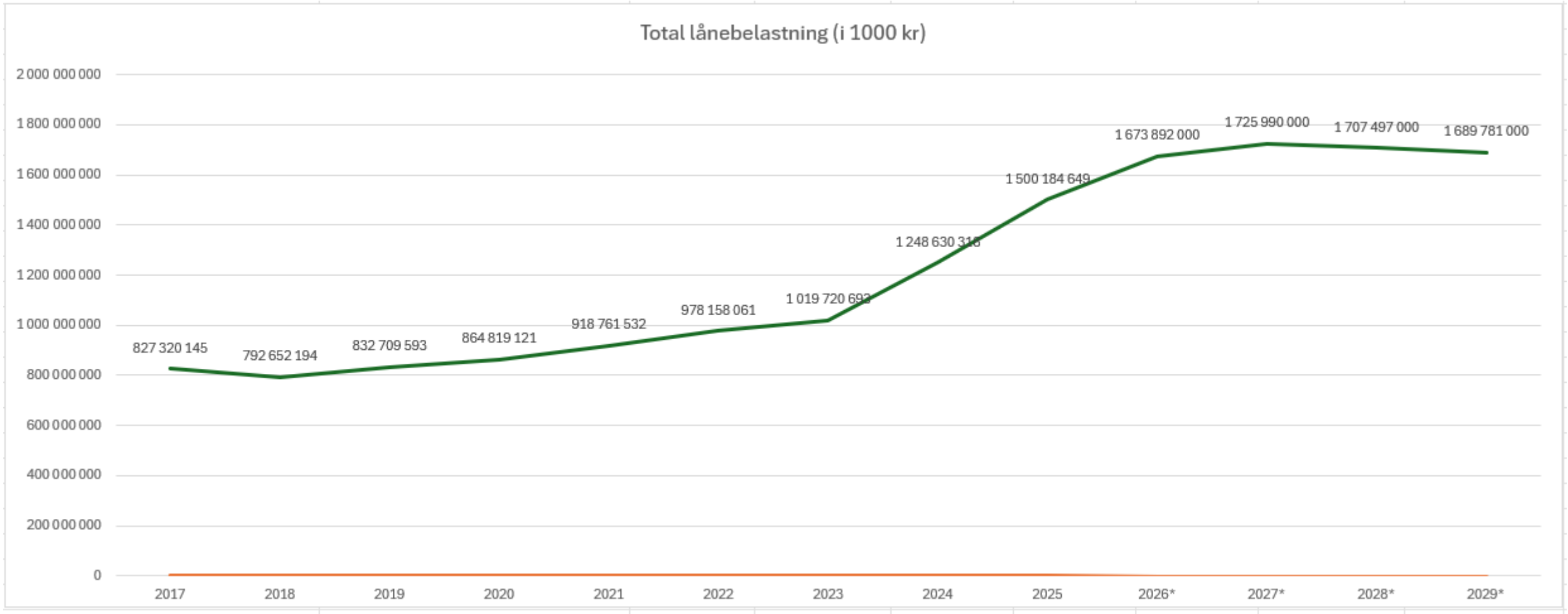
Det har vært et behov for mange investeringer i formålsbygg de siste årene, hvorav Nye Fillan skole har vært det største enkeltprosjektet.
Samtidig: Burde f.eks. Nye Fillan skole vært bygd for lenge siden? Hvorfor ble ikke dette gjort for 10-15 år siden, før vi fikk krav fra arbeidstilsynet?

Det er også blitt investert betydelig i to sektorer, som har vært prioritert og fått et betydelig løft:

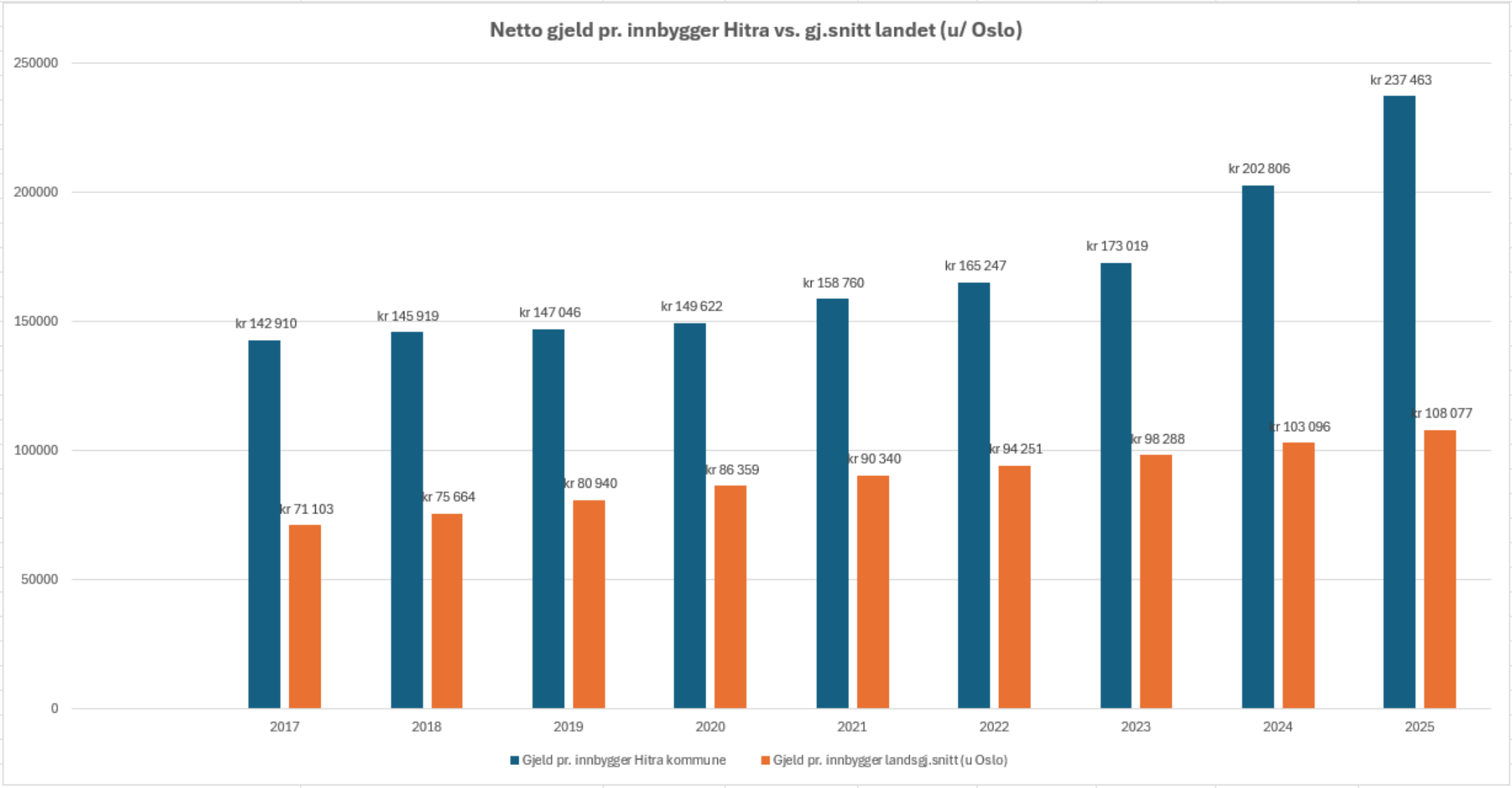
1. **Næringseiendommer** (særlig Hitra Industripark Vest og Øst, samt kysthavna). Gjenstår nå et salg i størrelsesorden 30-40 mill. for at vi skal oppnå selvkost på Hitra Industripark Øst og Vest. Tilrettelagt for næringsvekst i fremtiden!
2. **Infrastruktur Vann.** Det er investert tungt i forsyningssikkerheten, både i tilknytning til næring og bosetting på Sandstad, bebyggelse i Fillan, Vest-Hitra og øvrige områder. Dette må sees i sammenheng med overtakelse av private vannverk. Sunde/Hemnskjela/Vingvågen, samt enkeltanlegg på Ansnes, Svenes og Asmundvåg/Strøm gjenstår fortsatt.

Av andre enkeltprosjekt (etter 2020) som har vært viktig å få på plass:
- Bolig Bergheim, Villa Vikan, Brannstasjon Fillan, Friluftsbarnehage Barman, ekstra kapasitet Strand barnehage, 12 stk småhus (kommunale boliger), Sandstad brannstasjon (i prosess).

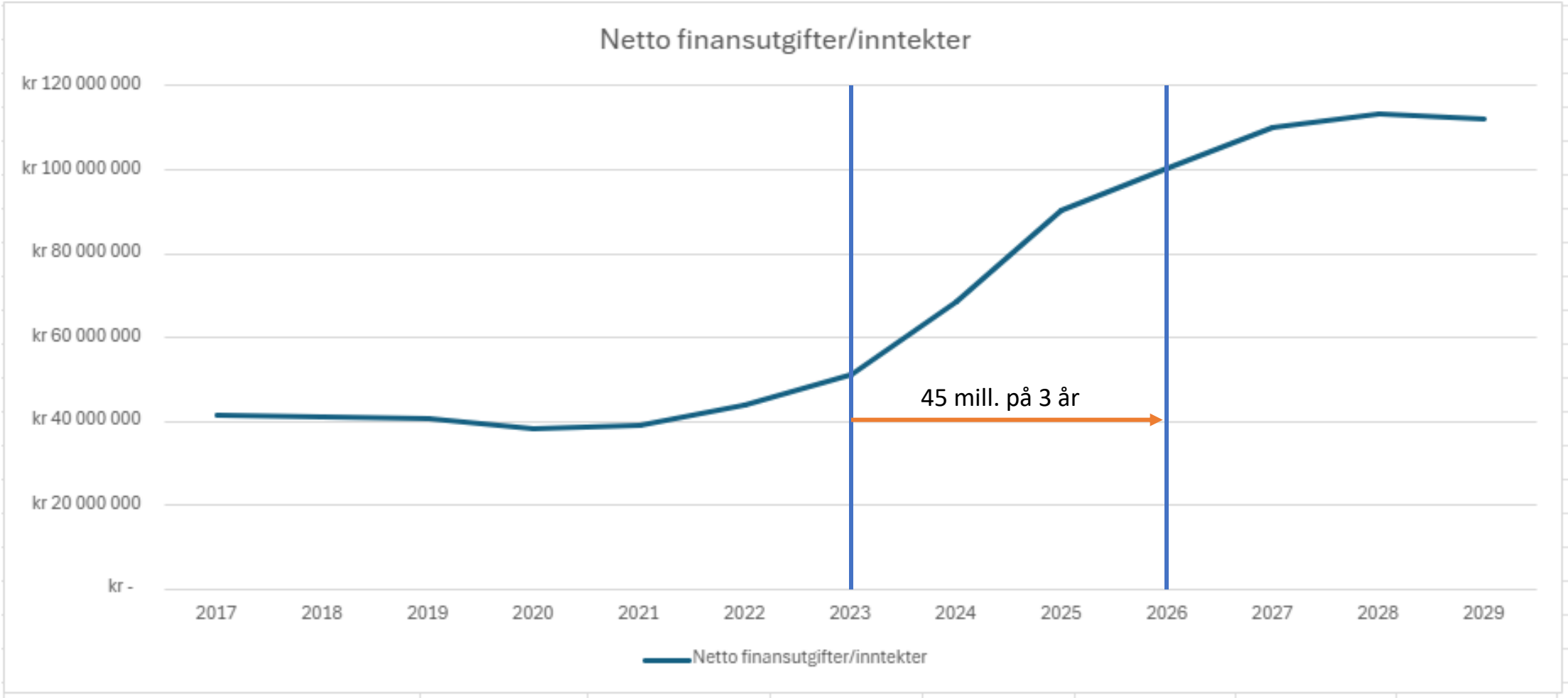
Stor økning i lånebelastning

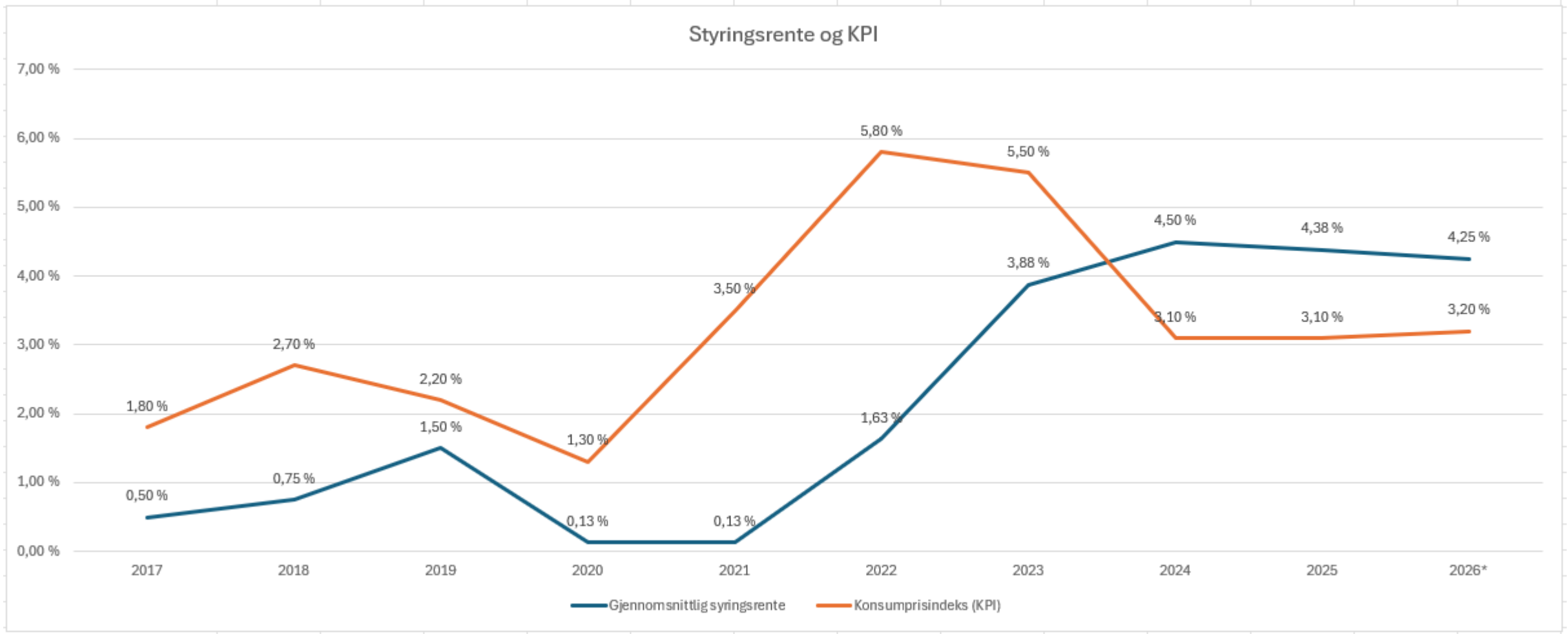
Netto lånegjeld pr. innbygger

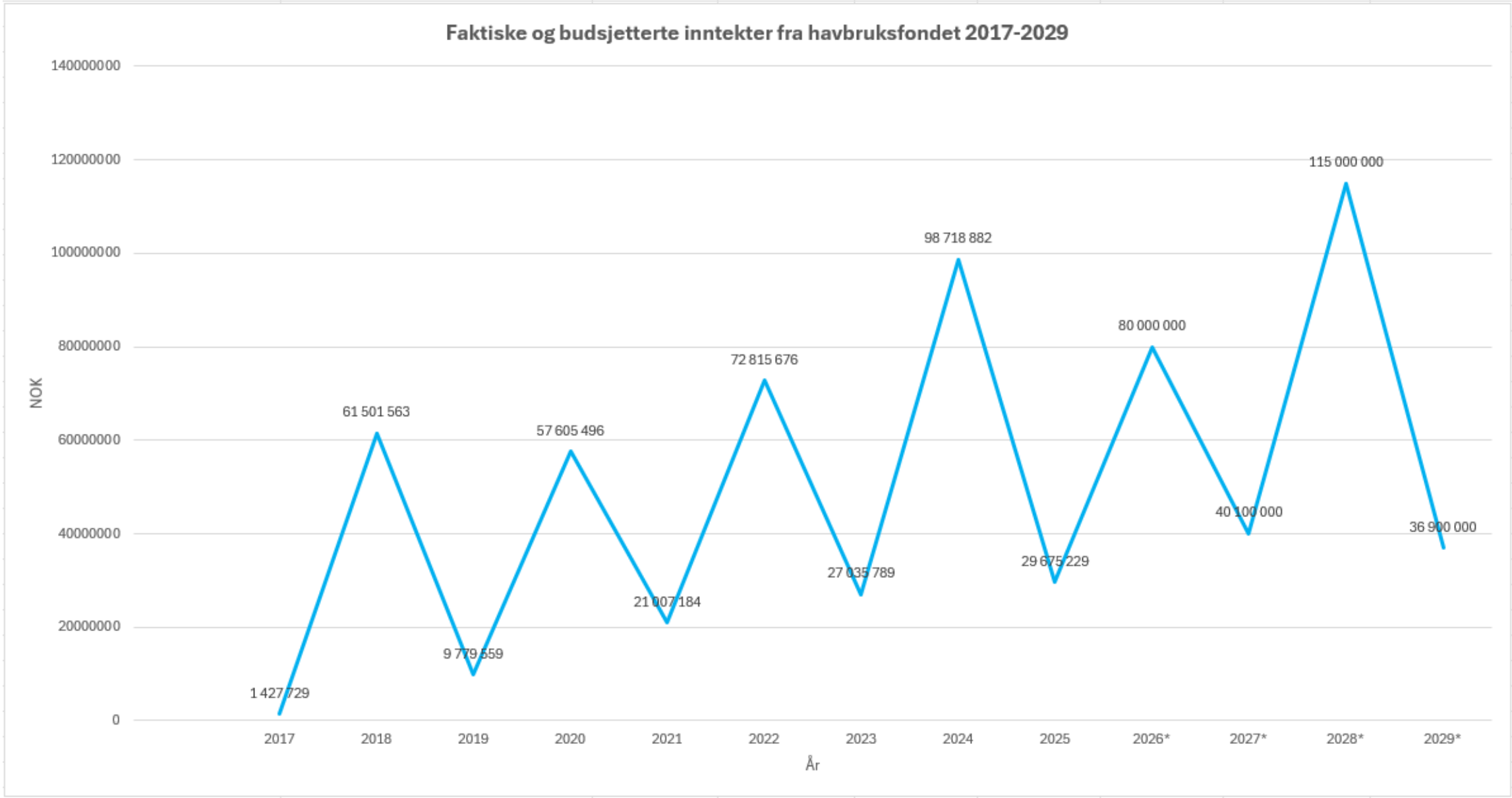
Finansutgiftene - Den største utfordringen

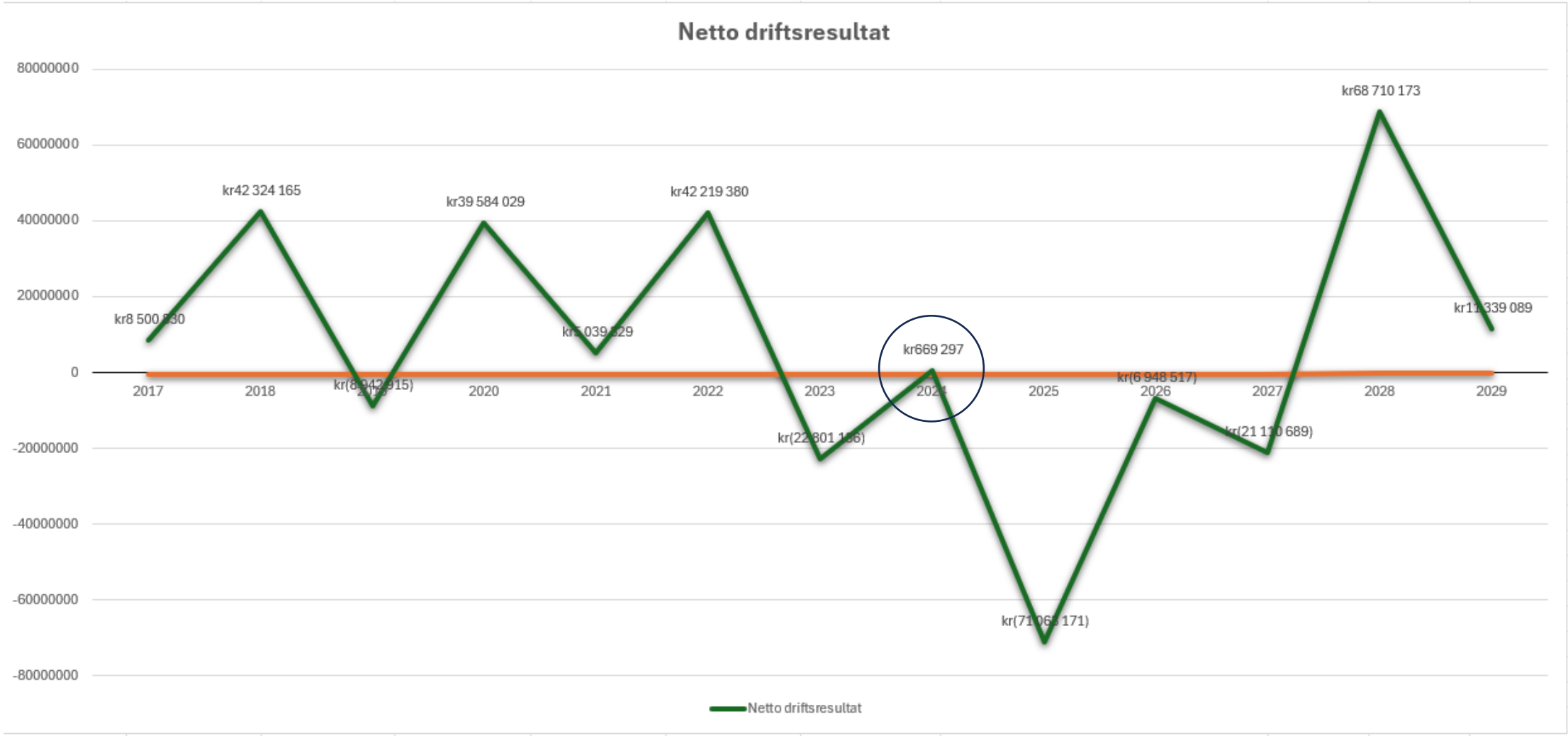
Styringsrente og prisvekst

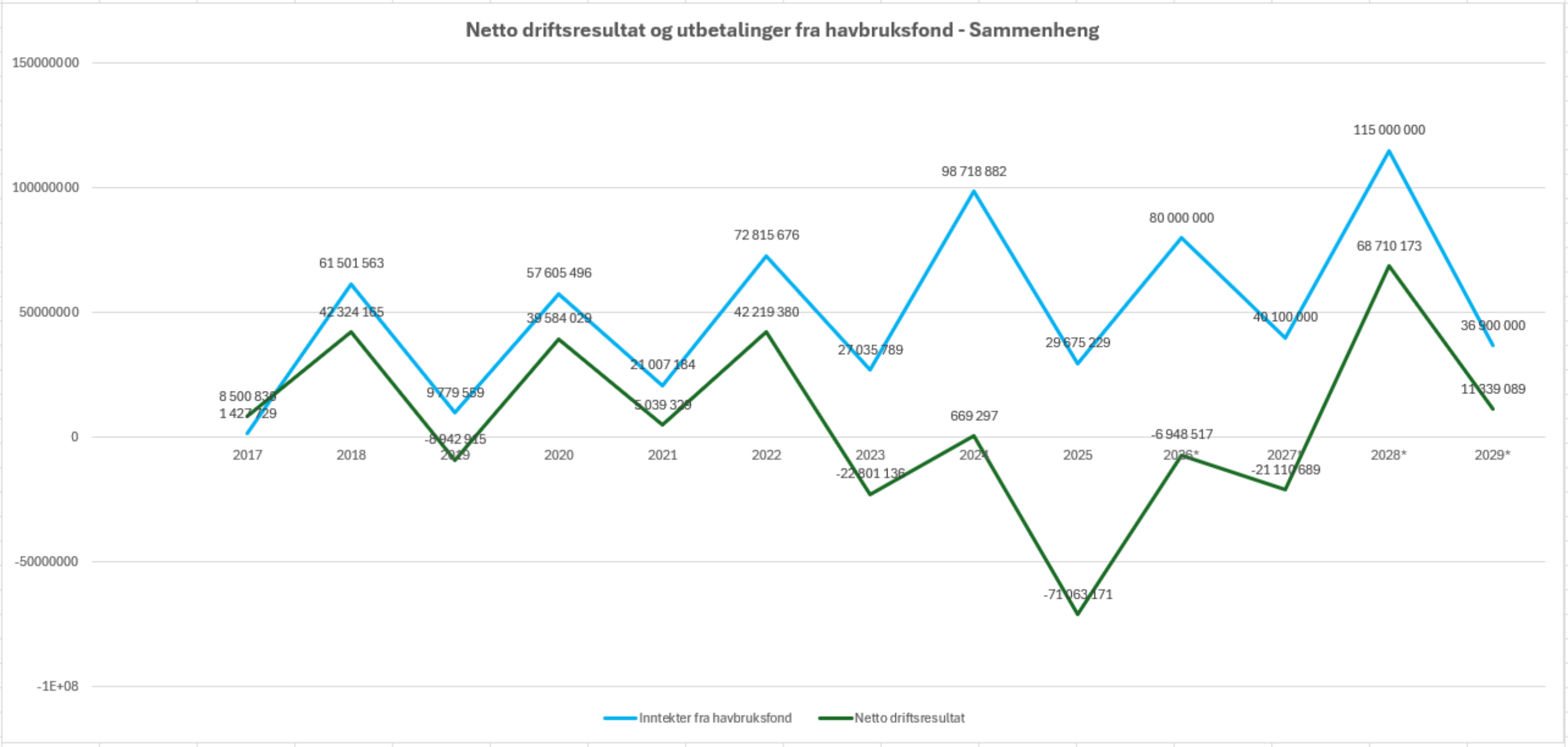
Utbetalinger havbruksfond 2017-2029*

Utvikling netto driftsresultat 2017-2029

Sammenhengen mellom inntekter fra havbruksfond og netto driftsresultat

Havbruksfond – Oppdatert estimat på utbetalinger

Bakgrunn: Ny fargelegging av produksjonsområder (2026): Trafikklyssystemet

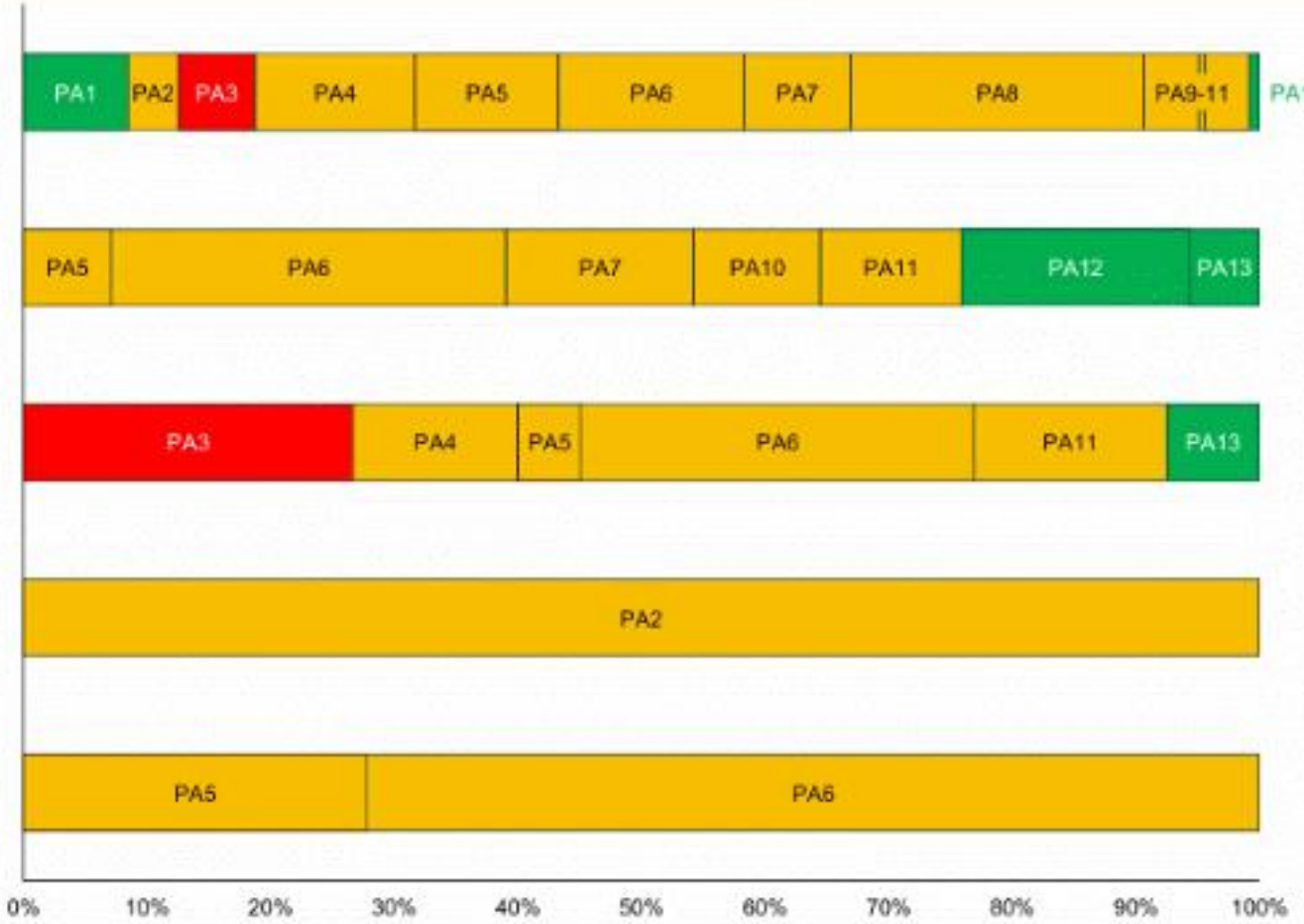
MOWI

SALMAR

LERØY

Grieg Seafood

Måsøval

Havbruksfond – Oppdatert estimater på utbetalinger (Kilde: Kontali Analyse AS)

Tabell 4 Estimerte utbetalinger til Hitra kommune

	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Salg av tillatelses-MTB	71,9	5,0	79,8		93,9	
hvorav ny klarert lokalitets-MTB		*5,0*				
Produksjonsavgift (bevilgning)	26,8	22,3	32,8	34,1	35,5	36,9
Totalt (netto)	**98,7**	**27,3**	**112,6**	**34,1**	**129,4**	**36,9**

Estimat aug/sep 2025

Tabell 4 Estimerte utbetalinger til Hitra kommune

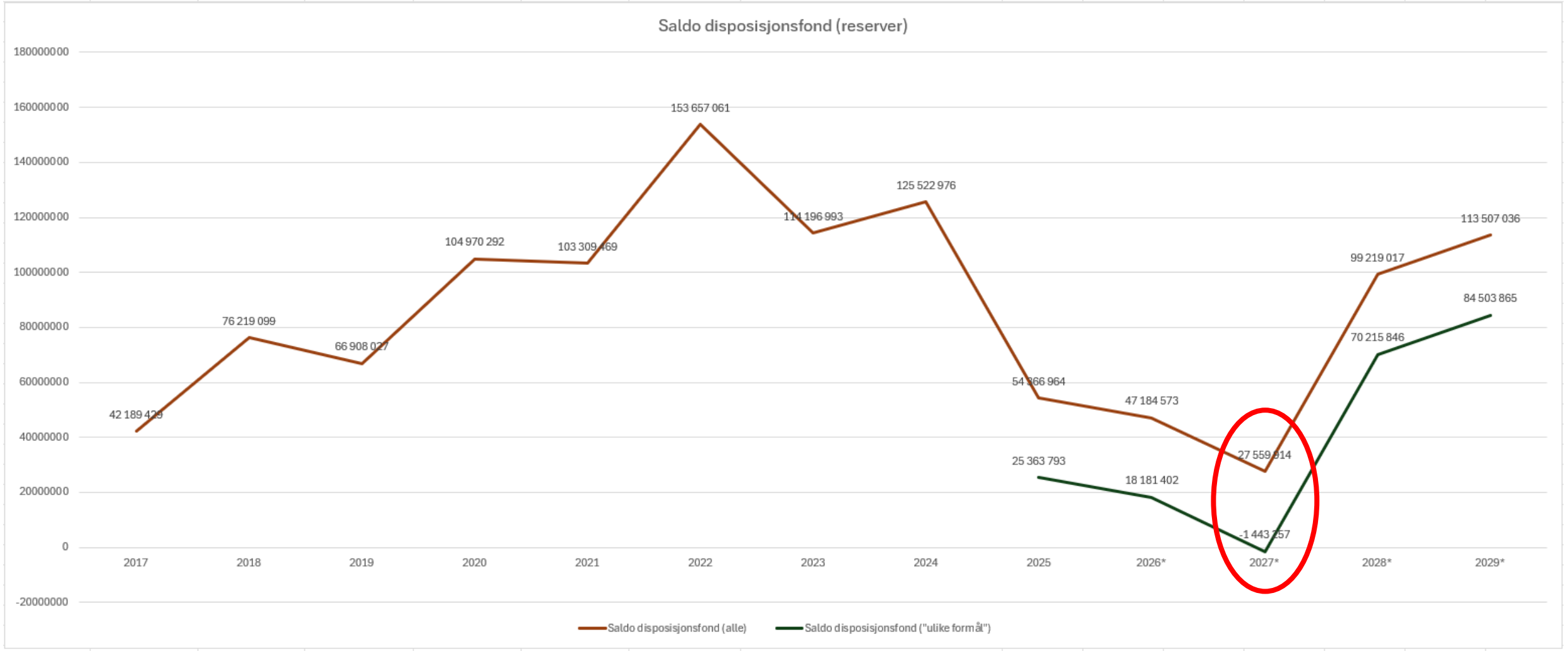
	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Salg av tillatelses-MTB	5,0	39,6	5,0	50,9		76,5
hvorav ny klarert lokalitets-MTB	5,0		*5,0*			
Produksjonsavgift (bevilgning)	24,7	33,3	31,4	36,1	36,5	37,2
Totalt (netto)	**29,7**	**72,9**	**36,4**	**86,9**	**36,5**	**113,7**

Estimat aug/sep 2026

Disp.fond ulike formål:

Tidspunkt	**Saldo fond:**	**Fondsbruk:**	**Utbetaling havbruksfond:**
IB 01.01.26:	kr 25,3 mill.		
UB 31.12.26:	kr 18,6 mill. (rev. HØP)	*Bruk av fond: 6,7 mill.*	*(Havbruksfond: 80 mill.)*
UB 31.12.26:	kr 11,0 mill. (rev. HØP + Kontali)	*Bruk av fond: 14,3 mill.*	*(Havbruksfond: 72,9 mill.)*
UB 31.12.27:	kr -8,6 mill. (rev. HØP, Kontali	*Bruk av fond: 19,6 mill.*	*(Havbruksfond: 36,4 mill.)*
UB 31.12.27:	kr -2,3 mill. (prognosen)	*Bruk av fond: 13,2 mill.*	*(havbruksfond: 36,4 mill.)*

Disposisjonsfond tømmes

Tall basert på (foreløpig) budsjetterte havbruksfondsinntekter:
2026: 80 000 000
2027: 40 100 000
2028: 115 000 000
2029: 36 900 000

Fire ulike scenarier – Budsjett 2026/2027

	Scenarie 1 – «Vedtatt rev. HØP26-29"	Scenarie 2 – «Nåværende situasjon»	Scenarie 3 – «Best case»	Scenarie 4 – «Worst case»
Kilde	Rev. HØP2026-29	Basert på KS Prognosemodell (etter statsbudsjett 2027)	Basert på KS Prognosemodell (etter statsbudsjett 2027)	5 mill. lavere skatteinntekt enn KS-modell (pga. Lerøy).
Resultat 2026	Drift i balanse i 2026	Prognose drift 2026: 10 mill. i mindreforbruk	Prognose drift 2026: 10 mill. i mindreforbruk	Prognose drift 2026:Balanse
Inntekter havbruksfond	Havbruksfond: 80 mill. (2026) og 40 mill. (2027)	Havbruksfond: 73 mill. (2026) og 30 mill. (2027).	Havbruksfond: 80 mill. (2026) og 36,4 mill. (2027)	Havbruksfond: 56 mill. (2026) og 28 mill. (2027)
Budsjett 2027	Ingen avvik i budsjett 2027	Avvik budsjett 2027 pr. 13.10: -25,2 mill.	Ingen avvik i budsjett 2027	Avvik budsjett 2027 pr. 13.10: -25,2 mill.
Disp.fond (alle) 1.1.26 (mill. kr)	**kr 51 213**			
Bruk av disposisjonsfond 2026	kr -6 712	kr -6 894	kr -	kr -33 894
Avsetning til disposisjonsfond 2026	kr -	kr -	kr 106	kr -
Disposisjonsfond 2026 (mill. kr) pr. 31.12	kr 44 501	kr 44 319	kr 51 319	kr 17 319
Bruk av disposisjonsfond 2027	kr -19 625	kr -51 142	kr -19 502	kr -58 144
Avsetning til disposisjonsfond 2027	kr -	kr -	kr -	kr -
Disposisjonsfond 2027 (mill. kr) pr. 31.12	kr 24 876	kr -6 823	kr 31 817	kr -40 825

Disp.fond ulike formål 1.1.26 (mill. kr)	**kr 25 364**			
Bruk av fond pr. 13.10	kr 2 429			
Saldo fond pr. 13.10	kr 22 935			
	Scenarie 1 – «Vedtatt rev. HØP26-29"	**Scenarie 2 – «Nåværende situasjon»**	**Scenarie 3 – «Best case»**	**Scenarie 4 – «Worst case»**
Bruk av disposisjonsfond 2026	kr -4 305	kr -4 487	kr -	kr -42 487
Avsetning til disposisjonsfond 2026	kr -	kr -	kr 2 513	kr -
Disposisjonsfond 2026 (mill. kr) pr. 31.12	kr 18 630	kr 18 448	kr 25 448	kr -19 552
Bruk av disposisjonsfond 2027	kr -18 125	kr -51 142	kr -18 002	kr -56 729
Avsetning til disposisjonsfond 2027	kr -	kr -	kr -	kr -
Disposisjonsfond 2027 (mill. kr) pr. 31.12	kr 505	kr -32 694	kr 7 446	kr -76 281

Ubundne driftsfond

Hovedfondet *(saldo pr. 01.01.26: 25,3 mill.)*
→ ***Disposisjonsfond ulike formål – benyttes i hovedsak til å saldere årsresultatet (avsetning ved overskudd / bruk ved underskudd).***

Dersom dette fondet tømmes/brukes opp, må vi begynne å ta fra de andre fondene som er satt av til ulike formål (obs! ikke *bundne fond*).

Andre fond *(saldo pr. 01.01.26: 25,8 mill.)*

- *Næringsfond*
- *Trivselstiltak i grendene*
- *Opplevelseskortet*
- *Ta hele kommunen i bruk*
- *Ferge Hitra-Aure*
- *Infrastruktur mobil og bredbånd*
- ***Tilskudd ny aktivitetshall (Hitrahallen)***
- *+++*

Kort sikt: Hva må vi gjøre i 2027 (årsbudsjettet)

Hovedfokus: *Klare å lande et resultat som gjør at vi ikke tømmer alle reserver på fond etter 2027.*

Avhengig av hva resultatet for 2026 blir, må følgende diskuteres:

- Tilskudd til lag og foreninger som ikke er bundet av avtaler stoppes umiddelbart
- Nedtrekk på ytterligere x antall millioner i drift?
- Nye investeringer holdes på et minimum (kritisk blikk)
- Vedtatte investeringer gjennomgås og vurderes på nytt. Kan vi ta vekk eller redusere på noe? Kan vi utsette noe?
- Alle ikke-lovpålagte tjenester gjennomgås og vurderes videre
- «Alle» innkjøp og kontrakter må gjennomgås og evnt. reforhandles.
- Vurdere gebyrnivåer hvor det er mulig, samt innføre nye gebyrer på tjenester som er gratis.
- Vurdere eiendomsskatt på næringsbygg, ordinære boliger og fritidsboliger.
- Se på alternative inntektskilder (eks. prosjektmidler, støtteordninger o.l.)

Kort/mellomlang sikt: Hva må vi gjøre i de neste 4 årene (HØP)

- **Oppnå økonomisk balanse: med andre ord tilpasse driften til inntektene våre.**
- Bygge reserver (disp.fond) mot usikre tider
- Utarbeide en plan for å sikre økonomien innenfor vedtatte handlingsregler.

Videre:

- Usikre inntekter bør ikke inn i budsjett
- Holde utgiftsnivået nede
- *Skape forståelse for situasjonen, i folkevalgt nivå, internt i organisasjonen og eksternt til våre innbyggere.*

Langtidsperspektivet: Hva må vi gjøre de neste 5-10 årene

→ *Oppnå en bærekraftig og sunn økonomi (økonomisk bærekraft).*

Økonomisk handlingsrom oppstår når inntektene er større enn kostnadene

Økonomisk handlingsrom

Din kommunes økonomiske handlingsrom er det din kommune sitter igjen med etter at alle lovpålagte oppgaver og minstestandarder er dekket. Økonomisk handlingsrom er det samme som frie disponible inntekter.

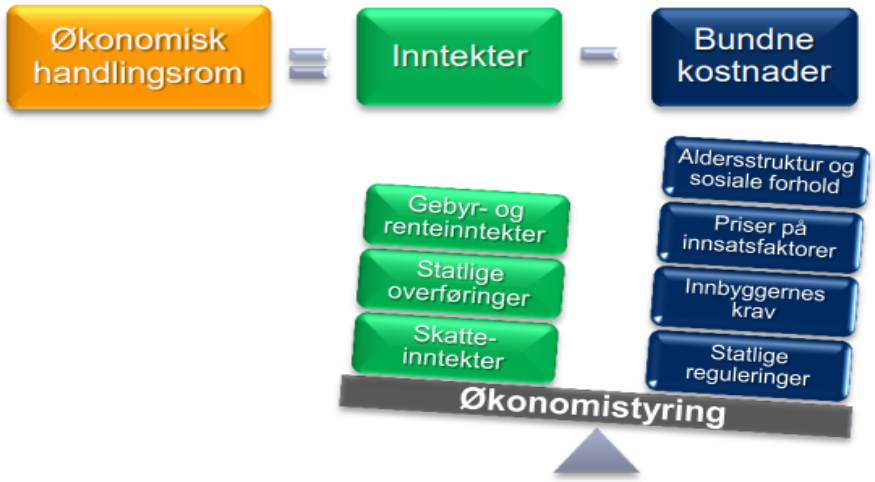
Inntekter

Skatteinntektene er den største inntektskilden. Den utgjør om lag 40 prosent av gjennomsnittskommunens totale inntekter, men andelen varierer betydelig mellom kommuner. Rammetilskudd, øremerkede tilskudd og øvrige statstilskudd er direkte overføringer fra Staten til din kommune. Disse overføringene utgjør samlet cirka 40 prosent i gjennomsnittskommunen.

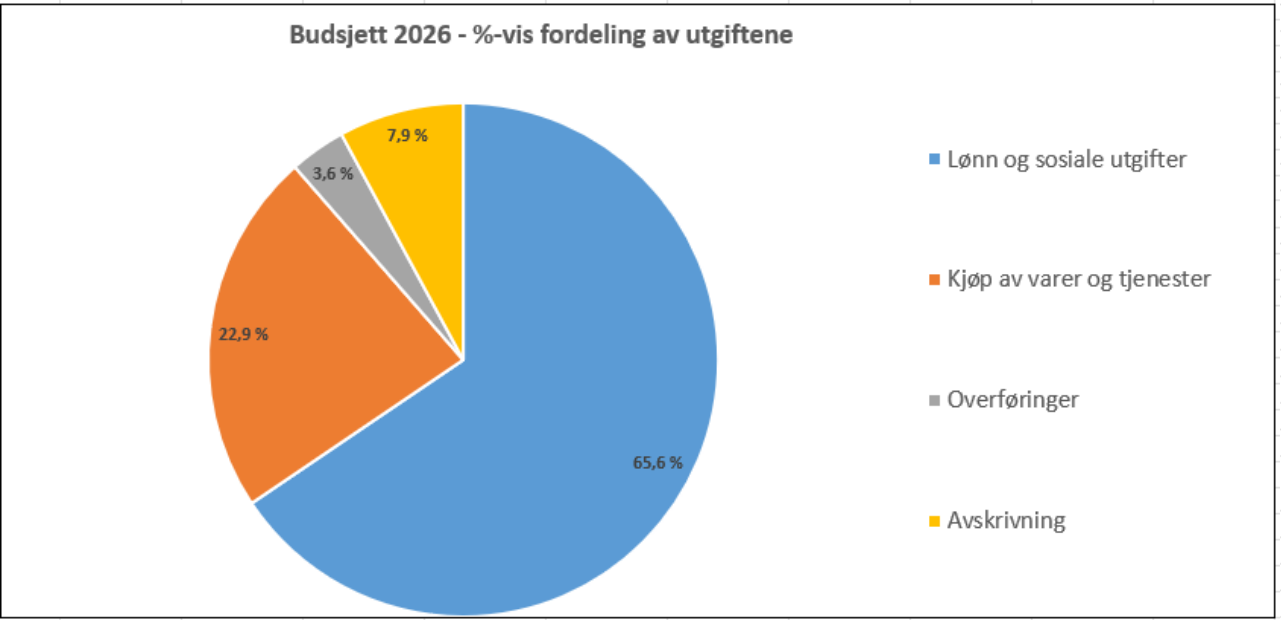
Bundne kostnader

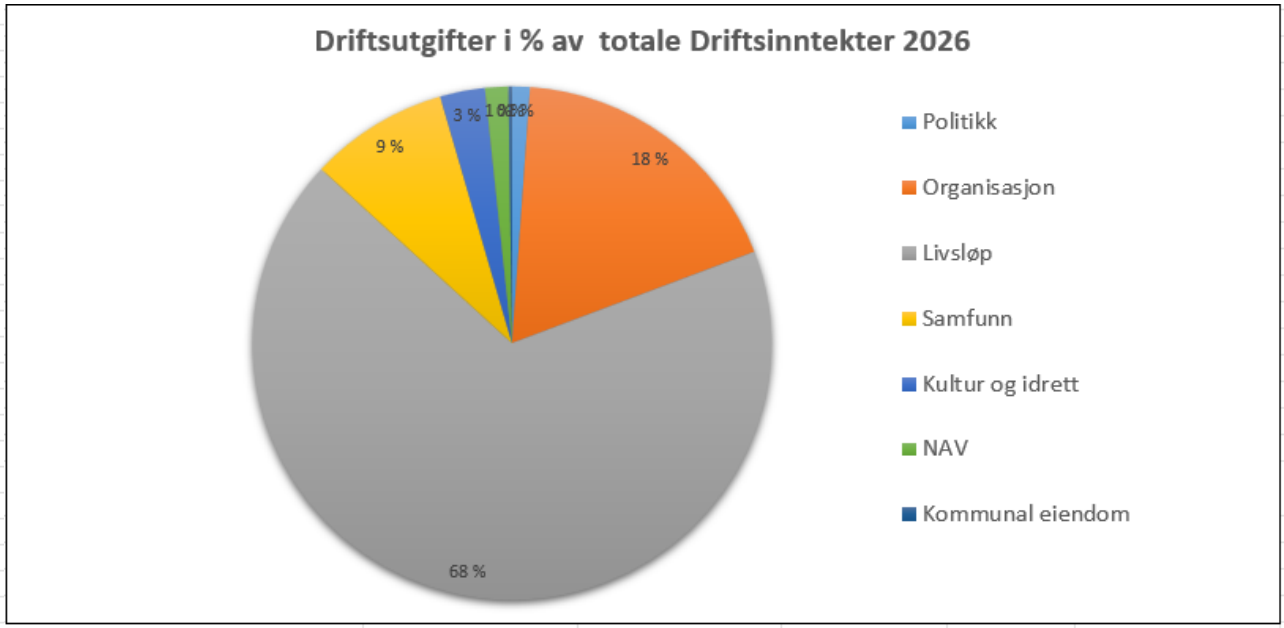
Bundne kostnader er kostnader kommunen er nødt til å dekke for å ivareta lovpålagte oppgaver og minstestandarder i tjenesteproduksjonen. Bundne kostnader kan i liten grad reduseres på kort sikt. På lengre sikt kan bundne kostnader reduseres ved å gjennomføre struktur-elle endringer (eksempelvis ved å endre skolestruktur).

Økonomisk handlingsrom kan økes ved å øke inntektene eller redusere bundne kostnader

Våre utgifter – Hva går pengene til?

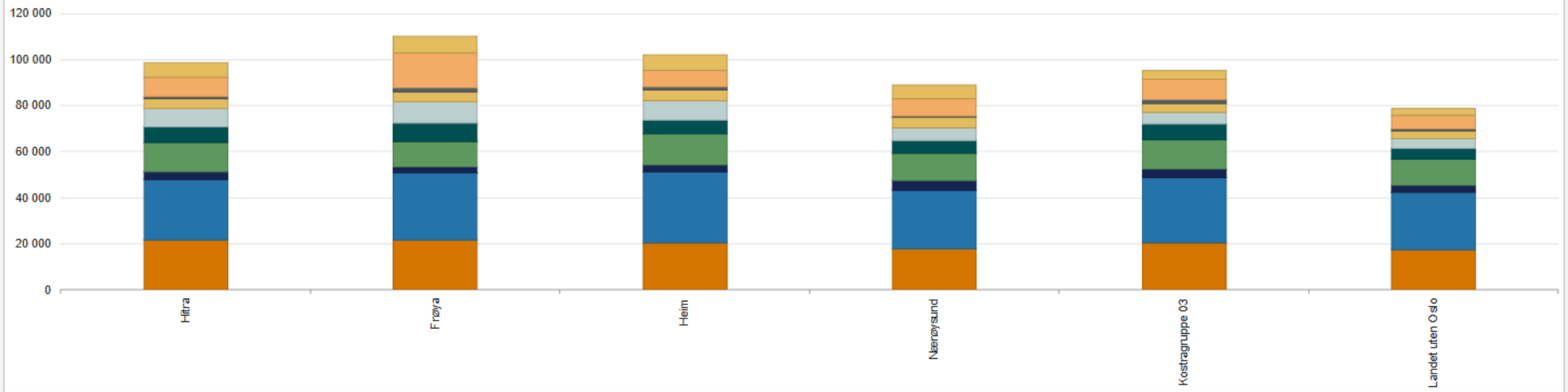

Hvordan prioriterer vi?

Netto driftsutgift per innbygger og tjenesteområde

Beløp | % — Juster for utgiftsbehov

	Hitra	Frøya	Heim	Nærøysund	Kostragruppe 03	Landet uten Oslo
Grunnskole	21 673	21 454	20 514	17 728	20 129	17 414
Pleie og omsorg	26 363	29 202	30 571	25 349	28 360	25 015
Barnevern	3 278	2 546	2 941	4 187	4 083	2 856
Barnehage	12 776	11 128	13 701	12 027	12 597	11 394
Kommunehelse	6 476	8 113	5 965	5 599	6 610	4 683
Sosiale tjenester	8 089	9 297	8 311	5 512	5 275	4 445
Kultur og idrett	4 195	4 174	4 926	4 311	3 939	3 022
Plan, kulturminner, natur og nærmiljø	1 137	1 902	1 209	580	1 353	1 091
Adm, styring og fellesutgifter	8 287	15 236	6 996	7 770	8 887	5 877
▸ Andre områder	6 258	6 856	6 977	5 661	3 863	3 085
Totalt	**98 531**	**109 908**	**102 111**	**88 724**	**95 095**	**78 882**

Økonomisk mulighetsrom

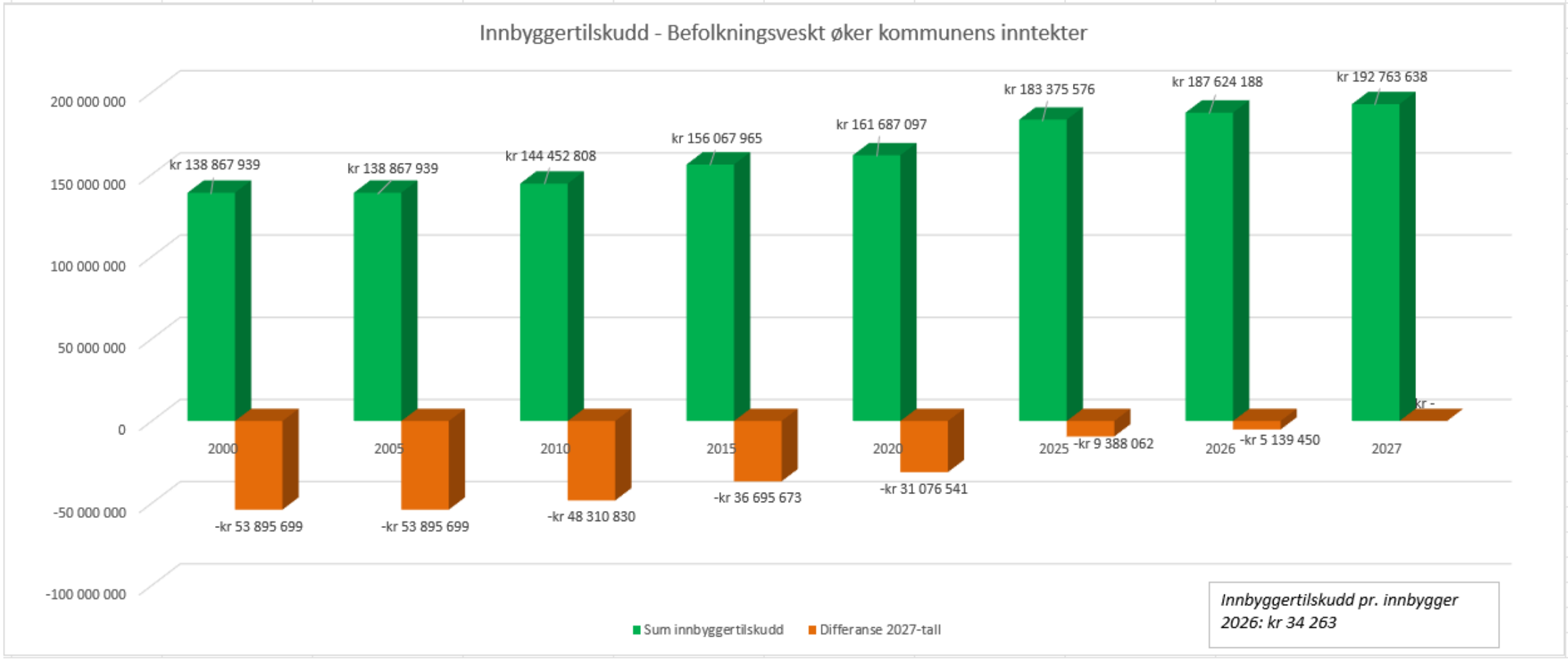
Vekst i innbyggere gir gode inntekter for kommunen!

Innbyggertilskuddet	Faktisk innbyggertall	Faktisk innbyggertall	Endring	Innbyggertilskudd	Totalt innbyggertilskudd
	pr. 1.7.24	*pr. 1.7.25*		*pr. innbygger*	*Kr*
Innbyggertilskudd 2026	5352	5476	**124**	kr 34 263	**4 248 612**
	pr. 1.7.25	*pr. 1.7.26*		*pr. innbygger*	*Kr*
Innbyggertilskudd 2027	5476	5626	**150**	kr 36 443	**kr 5 466 450**
Sum siste 2 år			**274**		**kr 9 715 062**

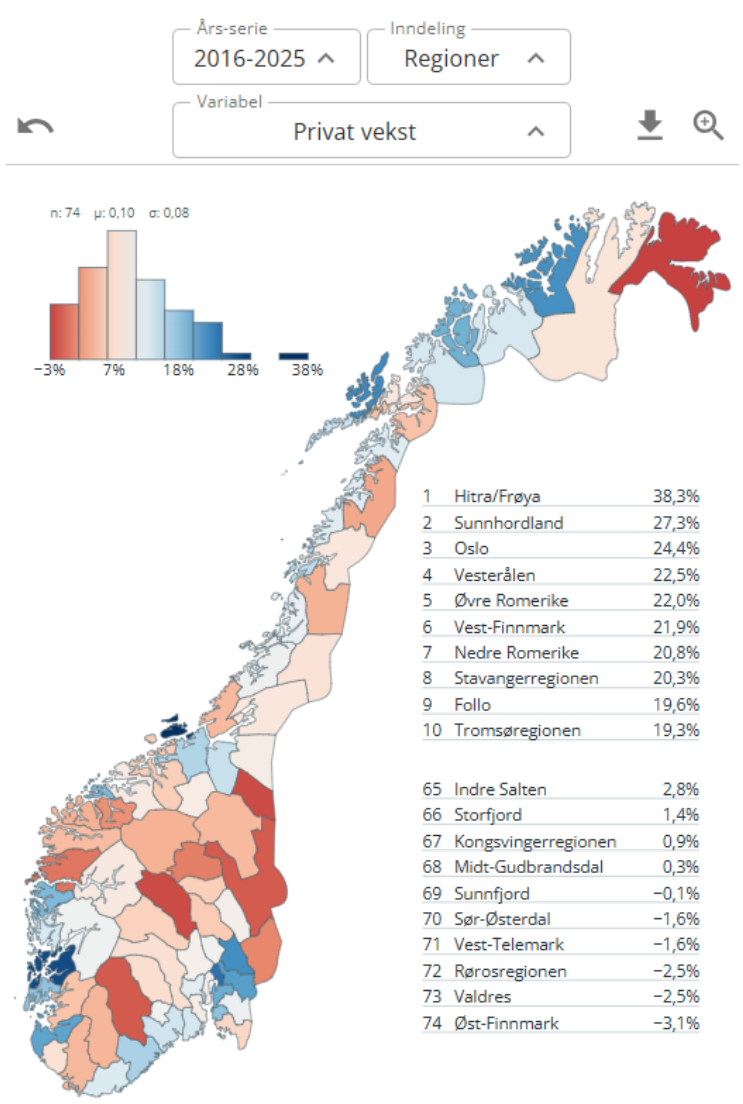
Vekstilskudd					
Veksttilskudd 2026					kr 315 000
Veksttilskudd 2027					kr 531 000
Sum veksttilskudd siste 2 år					**kr 846 000,00**

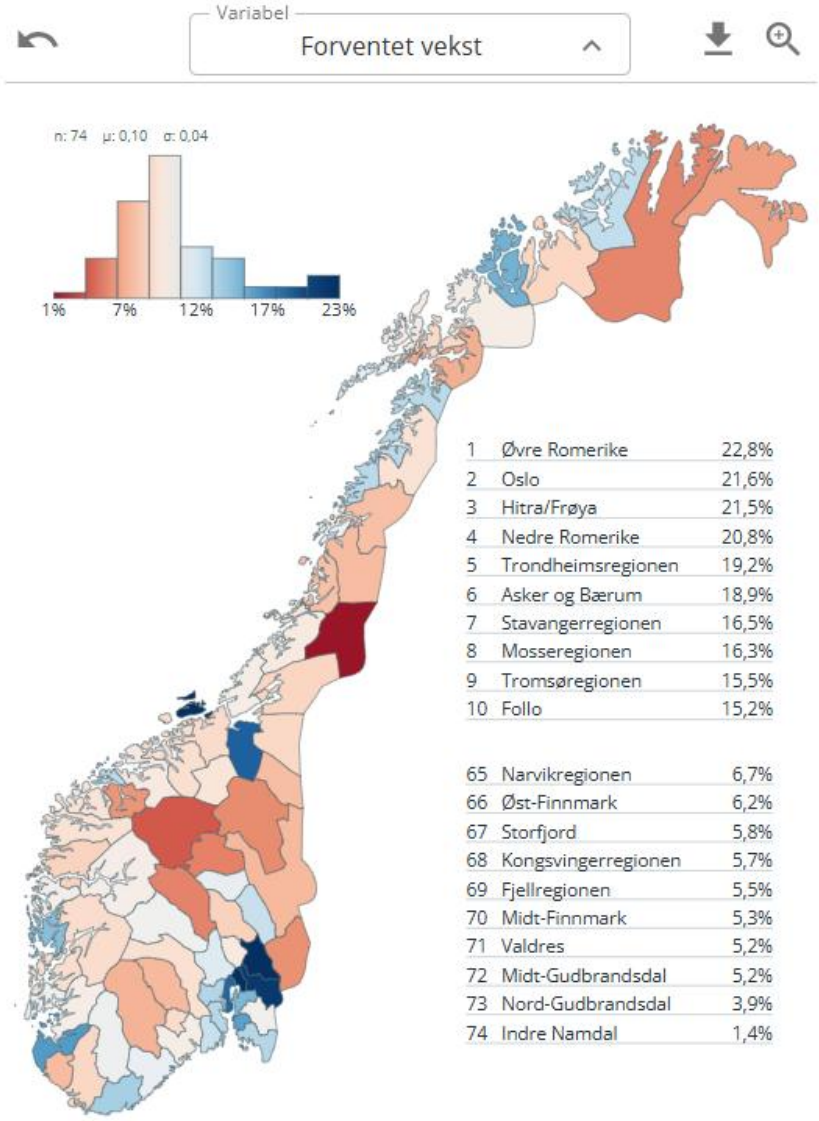
Utgiftsutjevningen basert på alderskategorier i inntektssystemet	Vekting inntektssystemet 2027	Utgiftsbehov indeks (Hitra) 2027	Endring innbyggere 01.07.2024-01.07.2026	Endring antall	Totalt tillegg/fradrag i 2025	Totalt tillegg/fradrag i 2027
0 år	0,24 %	0,8940	Fra 54 til 51	nedgang - 3	kr 45 000	-kr 114 000
1-5 år	14,79 %	1,1218	Fra 292 til 309	økning + 17	kr 4 803 000	kr 8 051 000
6-12 år	15,95 %	0,8456	Fra 352 til 359	økning + 7	-kr 10 367 000	-kr 11 005 000
13-15 år	7,15 %	0,8411	Fra 167 til 167	Uendret	-kr 4 195 000	-kr 5 078 000
16-22 år	2,29 %	0,8986	Fra 392 til 431	økning + 39	-kr 1 036 000	-kr 1 037 000
23-24 år	0,60 %	0,9428	Fra 123 til 125	økning + 2	-kr 170 000	-kr 153 000
25-66 år	12,68 %	1,0258	Fra 2981 til 3168	økning + 187	kr 571 000	kr 1 460 000
67-79 år	6,61 %	1,0039	Fra 701 til 677	nedgang - 24	kr 2 531 000	kr 116 000
80-89 år	6,34 %	1,1745	Fra 241 til 293	økning + 52	kr 3 604 000	kr 4 944 000
Over 90 år	3,95 %	1,0004	Fra 49 til 46	nedgang - 3	kr 1 712 000	kr 6 000
					-kr 2 502 000	**-kr 2 810 000**

Økonomisk betydning av innbyggervekst

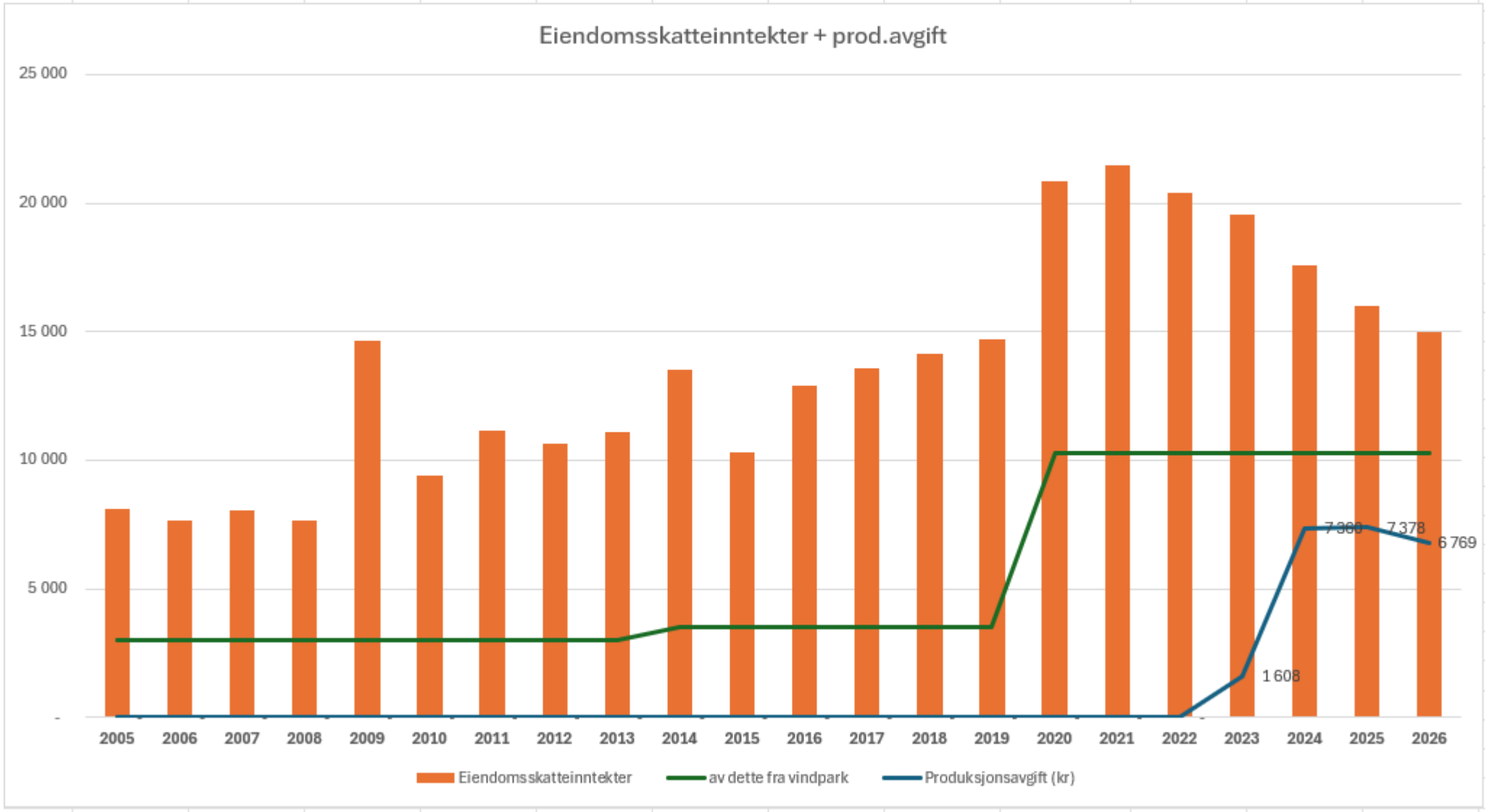
Næringsattraktivitet (Regional analyse)

Figur 4.3.1 Prosentvis vekst i antall arbeidsplasser i næringslivet.

Inntekter fra vindparken er viktig

Eiendomsskatt – en mulighet

Estimerte inntekter		Grunnlag	Sats	Eiendomsskatt 1. år		Eiendomsskatt 2. år		Eiendomsskatt 3. år		Eiendomsskatt 4. år		Kommentar
Næringseiendom	kr	1 225 924 000,00	0,007	kr	9 581 468,00	kr	9 581 468,00	kr	9 581 468,00	kr	9 581 468,00	Ca. beregning, med nye næringseiendommer
Boliger og fritidsboliger	kr	2 337 500 000,00	Økes med 1 prom. hvert år til maks 4 prom.	kr	2 337 500,00	kr	4 675 000,00	kr	7 012 500,00	kr	9 350 000,00	Maks 4 prom., **grunnprinsipp økes med 1 prom hvert år.** Beregningsgr.lag: Skatteetatens boligverdier, eller taksering etter eiendomsskatteloven (areal og bygningstype
Inntektspotensiale				**kr**	**11 918 968,00**	**kr**	**14 256 468,00**	**kr**	**16 593 968,00**	**kr**	**18 931 468,00**	
					Fra før		**Fra før**		**Fra før**		**Fra før**	
Vindparker	kr	1 465 052 000,00	0,007	kr	10 255 364,00	kr	10 255 364,00	kr	10 255 364,00	kr	10 255 364,00	
Energinettet	kr	451 964 000,00	0,007	kr	3 163 748,00	kr	3 163 748,00	kr	3 163 748,00	kr	3 163 748,00	
Gassrørledning	kr	227 110 000,00	0,007	kr	1 589 770,00	kr	1 589 770,00	kr	1 589 770,00	kr	1 589 770,00	
Sjøbasert oppdrett	kr	185 985 000,00	0,007	kr	1 301 895,00	kr	1 301 895,00	kr	1 301 895,00	kr	1 301 895,00	Taksereres hvert år ihht. endringer i anleggene
Har i dag, fra 2025				**kr**	**16 310 777,00**	**kr**	**16 310 777,00**	**kr**	**16 310 777,00**	**kr**	**16 310 777,00**	
SUM				**kr**	**28 229 745,00**	**kr**	**30 567 245,00**	**kr**	**32 904 745,00**	**kr**	**35 242 245,00**	

Økonomi – Muligheter

- Økt befolkningsvekst (tilflytting) og fødselsoverskudd gir både fremtidstro og inntektsvekst for kommunen

→ Vekst i aldersgruppen 20-44 år!

- Havbruksnæring som en sterk næringsmessig drivkraft i Hittersamfunnet (eks. bedriftsetableringer, jobbmuligheter, skatteinntekter, sponsing lag og foreninger mm.)
- Fortsatt muligheter for alternativ inntektsvekst gjennom f.eks. økt produksjonsavgift vindmøller (kommer), ordinær eiendomsskatt på næringsbygg, boliger og fritidsboliger, gebyrer på gratistjenester mm.
- Reduserte kostnader gjennom samhandling, omstilling og effektivisering (mer helhetlig tjenesteyting → Ny organisering)
- Mer samarbeid på tvers av tjenester og sammen med andre kommuner/regioner
- Kommunesammenslåinger – økte økonomiske incentiver fra regjeringen.

- **PRIORITERE: «Must have» og «nice to have»**

Vi bygger framtidskommunen Hitra

20. oktober 2026 – orienteringer fra kommunedirektøren til fsk

Knutepunktet Hitra!

Målbilde 2030

- som er målbart, realistisk og som vi tror på og som vi vil

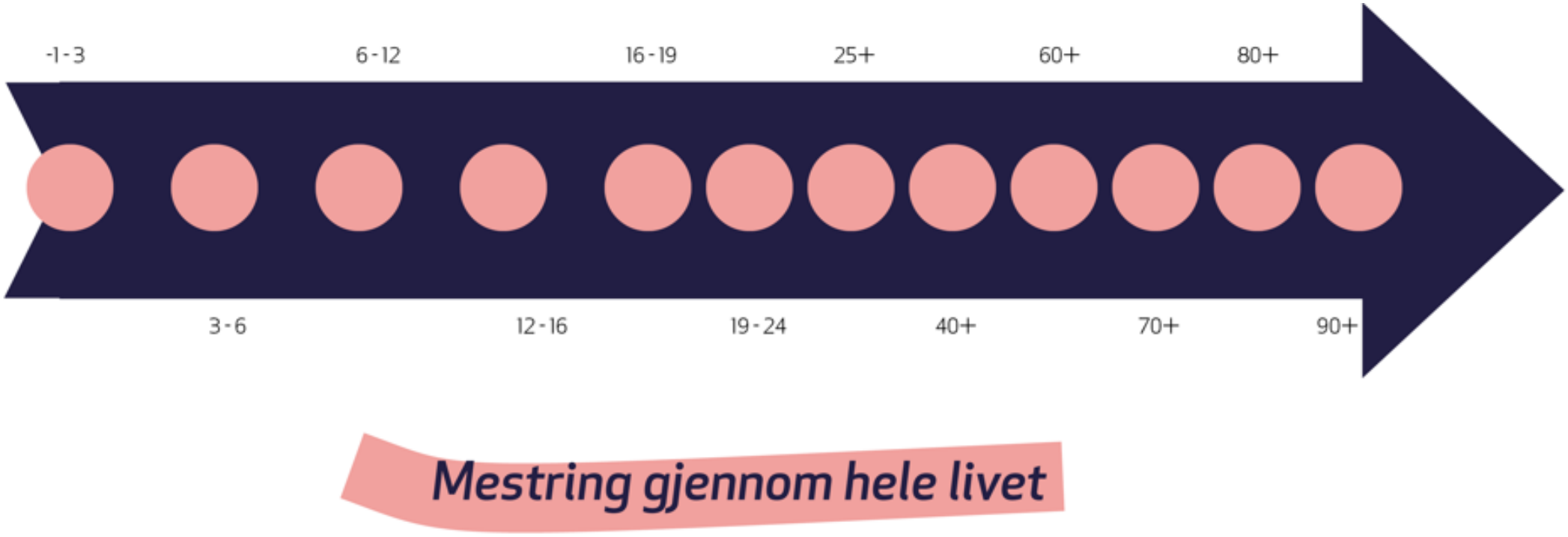
Årlige fødselstall: 60

Årlig tilflytting i gruppen 20-44: 30+

Årlig vekst i arbeidsplasser: 25

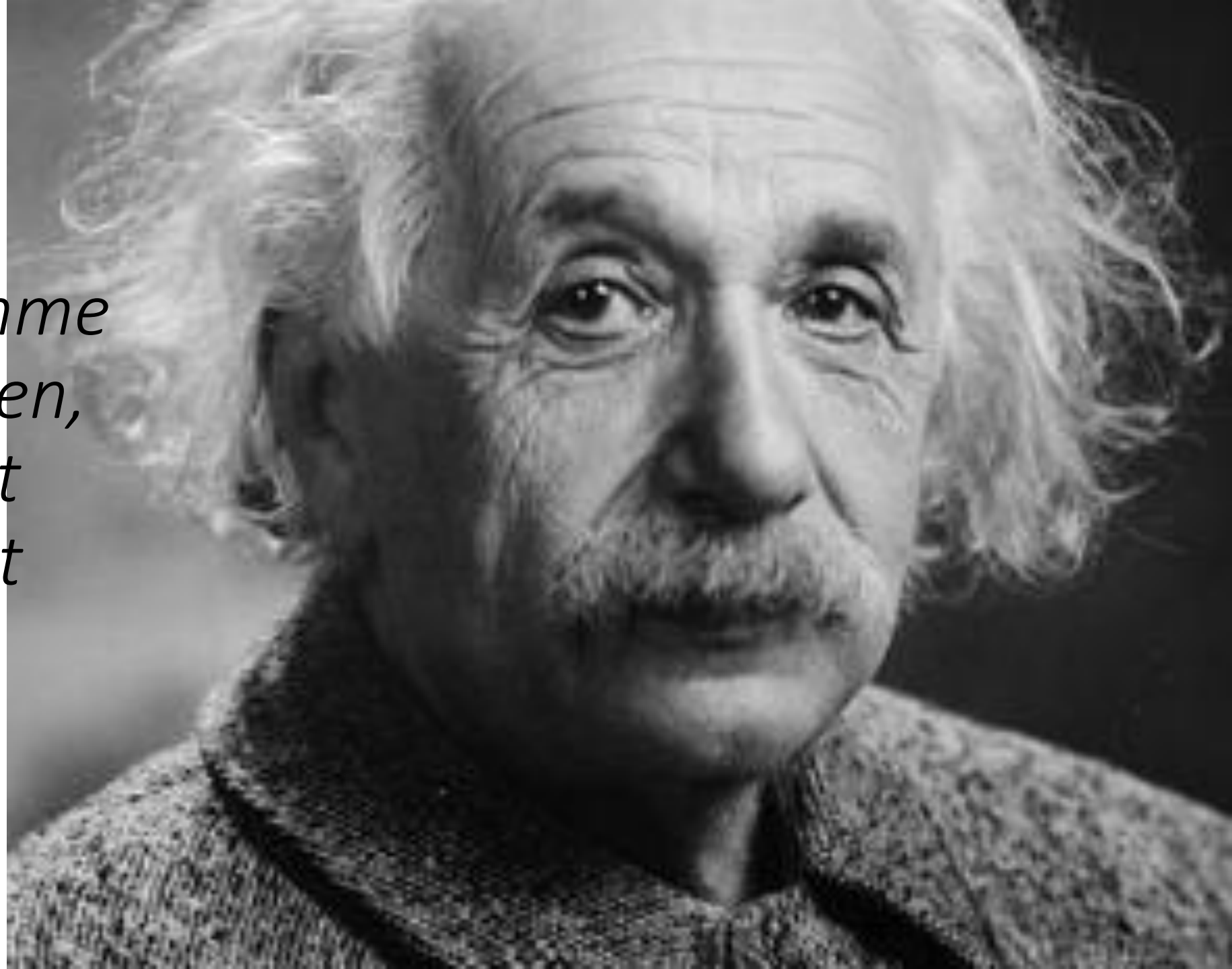
Årlig vekst i innbyggertall: 75

Livsmestringssamfunnet – det er oppdraget vårt

Hitra kommune er samfunnsbygger, tjenesteleverandør, myndighetsutøver og arbeidsgiver. Som tjenesteleverandør skaper vår organisasjon trygghet og kvalitet gjennom det vi faktisk gjør. Helhet og sammenheng i organisasjonen fremmer høy grad av livsmestring i alle livets faser. I dette oppdraget er vi avhengig av kontinuerlig forbedring og utvikling. Det aller viktigste for å det til er hvordan vi utfører oppgavene i fellesskap (samhandler), og hvordan vi benytter kompetansen i organisasjonen.

Galskap er å gjøre det samme om og om igjen, og forvente et annet resultat

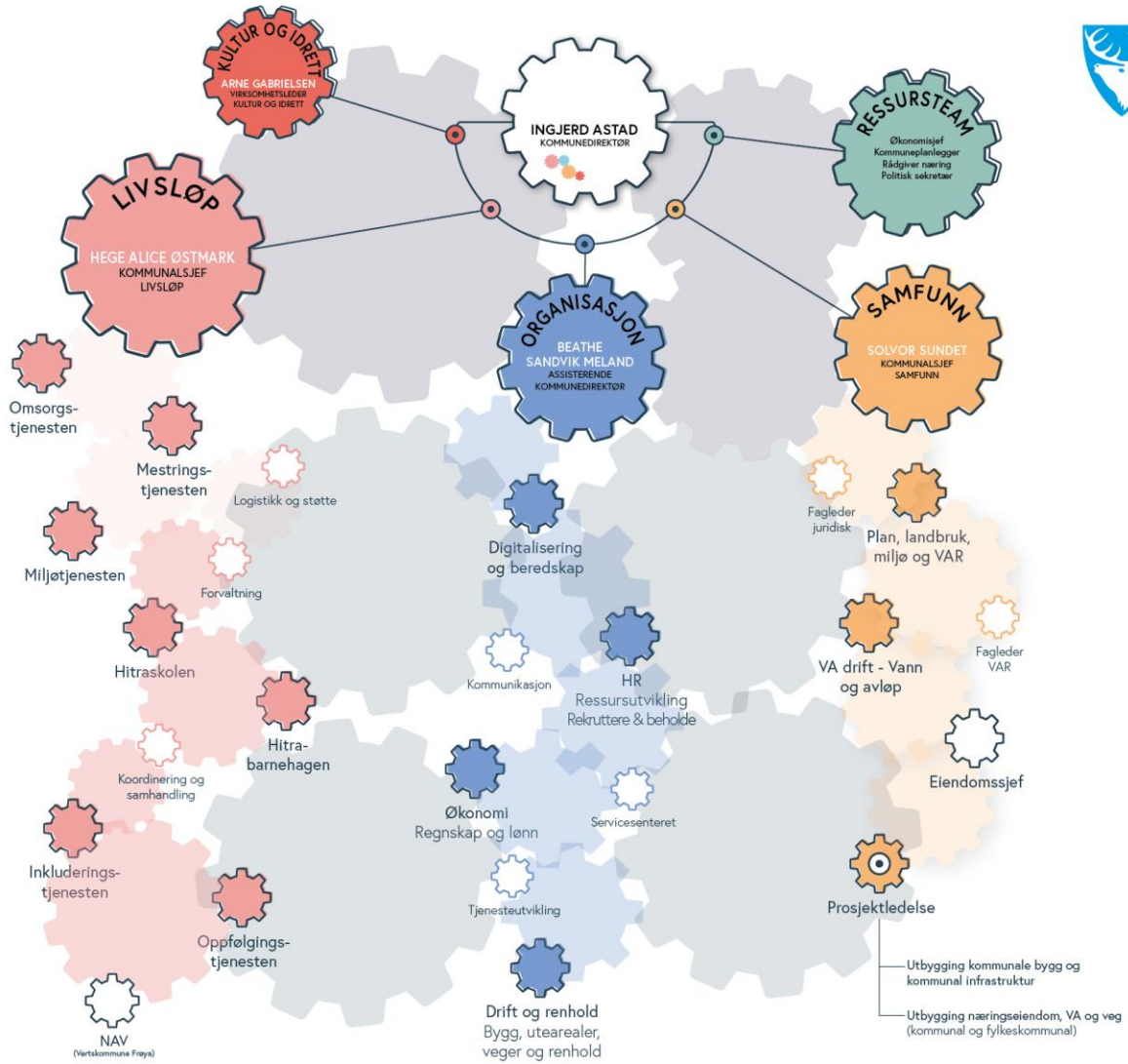
Vi er på god vei:

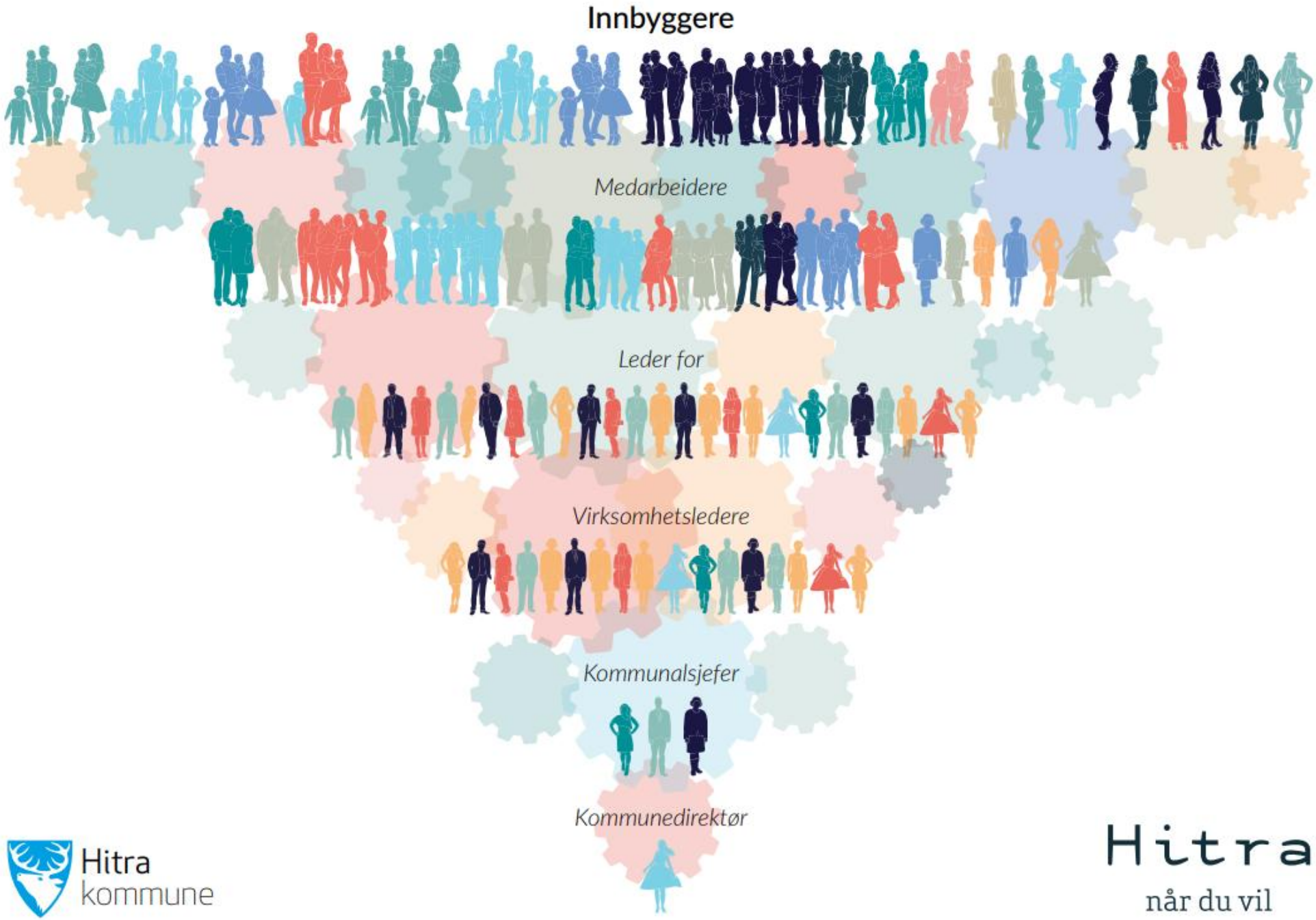
- …langt mer samhandling
- …har felles **forståelse** av det vi vet…kunnskap
- …fjerner hemmere
- …går fra systematisk til systemisk

- …og vi jobber på – kontinuerlig

Hitra kommune

Hitra kommune

Hitra
når du vil

Alle endringer vi gjør – er i stedet for – og ikke i tillegg til!

ROBUST
BÆREKRAFT
Det vi rigger nå er:
FRAMTIDSBILDET HITRA 2030…
FRAMTIDSBILDET HITRA 2040…
FRAMTIDSBILDET HITRA 2050…

Vi bygger om HØP – tydeliggjør utfordringer, behov for prioriteringer – og ikke minst handlingsrommet

Mål for perioden 2027–2030

- For å møte utfordringene i planperioden skal kommunen prioritere innsats som styrker Hitra som bosted, næringskommune og lokalsamfunn, samtidig som den økonomiske bærekraften og det framtidige handlingsrommet sikres.

Følgende styringsmål legges til grunn for prioriteringer, tiltak og ressursdisponering i perioden 2027–2030:

- **Styringsmål 1: Hitra skal være attraktiv for innbyggere, familier og arbeidskraft**
- **Styringsmål 2: Hitra skal styrke verdiskaping og framtidig konkurransekraft**
- **Styringsmål 3: Hitra skal levere bærekraftige tjenester tilpasset framtidens behov**
- **Styringsmål 4: Hitra skal sikre økonomisk bærekraft og framtidig handlingsrom**

Sammenhenger

Mål i samfunnsdelen

Hovedutfordringer

Prioriteringer i HØP

Oppdrag og handlinger

Økonomiske konsekvenser

Indikator

Merk! Dette er i prosess – ikke ferdig…

Utvikling og endring krever mot

- En organisasjon som kan leve i og med prosesser man ikke vet hvor ender.
- Modig organisasjon som tåler å ta risiko. Da må noen stå oss i ryggen.

Hvor modig er VI? Er JEG? Er DU?

Hvor stor risiko tillater dere folkevalgt nivå at VI tar?

…unngå ‘den smale vei’…

Vår verdiplakat

…**vår** identitet…?

Det lange blikket er på…